

REBOLUSYONARYO A DYARYO TI UMILI TI AMIANAN A LAUD A LUSON

DANGADANG

ABRIL - HUNYO 1999

*

TAWEN XIII BLG 2

*

P2.00

*

IPASA NO MABASA

Bogus a Reporma iti Daga ti Reaksyunaryo a Gubverno

Idi nasapa a paset ti 1998, nagpamiting ti DAR ken CCAGG kadagiti umili ti Malibcong, Abra para kano iti panagpatitulo ti daga da. Daytoy kano ti wagas tapno mabigbig ti panangtagikua ti umili iti talon ken pagnanaedan da a daga.

Pinalubusan ngarud ti umili a nagsurbey ti taga-DAR (*Department of Agrarian Reform*) ken CCAGG (*Concerned Citizens of Abra for Good Government*) iti daga iti intero a Malibcong. Ngem kalpasan na, limed a nagaramid ti DAR ti titulo dagitoy a daga ken innagan da iti uppatt laeng a nabaknang a mannalon—ni Benido Bacuyag (dati a mayor ti Malibcong) a nakainaganan ti daga iti intero a Mataragan; Santiago Camarao a nakainaganan ti daga iti Bangilo; Andrew Salingbay a kapitan ti baranggay Taripan; ken Constante Tiggangay. Dagitoy ti paruaen ti DAR nga “appo’t daga” iti Malibcong. Ti daga a nainagan kadakuada ket isu kano ti maiwaras kadagiti mannalon kas paset ti *Land Reform Program* ti gubverno. Saan a natuloy daytoy gapu ta naduktalan ti umili ti kinapudno. Nakapungtot dagiti mannalon iti napasamak ken kamkamatan da ti DAR.

Kasta ti taktika nga inaramid ti DAR kadagiti amin a munisipyo iti sentral ken amianan nga Abra. Kasta met ti taktika nga ar-aramiden ti DAR idia Tabuk, Kalinga. Agar-aramid da ti CLOA (*Certificate of Land Ownership and Acquisition*) tapno paruaen a naiwaras ti daga ken nagbenepisyo dagiti mannalon. Ngem ti agpayso ket sigud met a kukua ken taltalunen dagiti mannalon dagitoy a daga.

Babaen kadagitoy nga anomalya, ti Kordilyera ket ibilbilang ti gubverno kas kaaabantean kano iti intero

L I N A O N

Bogus a Reporma iti Daga ti Reaksyunaryo a Gubverno	1
Saludsod ken Sungbat iti Agraryo a Rebolusyon	3
Pablaak ti PKM- Ilocos	8
ERAP Para Kadagiti Corrupt!	10
Pasismo ken Kontra-Rebolusyonaryo a Ranggas ti Rehimen ..	13
Gumilgil-ayab a Dangadang iti Amianan-Laud a Luzon	16
Damdamag ken Adal	20
Diarrhea	29
Seksyon Kultural	31
Manuel	32

a pagilian iti panangipatungpal ti programa na a “reporma iti daga”. Naikkan pay ti promosyon ken award ni Abrino Aydinan (dati a DAR Director) para iti “kaaduan a naiwaras a CLOA” iti intero a pagilian.

Nakatkatawa daytoy gapu ta ti Kordilyera ket maysa kadagiti kabassitan ti bilang ti indibidwal nga apo’t daga iti pagilian. Ti reaksyunaryo a gubyrno mismo ket isu’t kadakkelan nga apo’t daga iti rehiyon. Saan nga umannatop ti *Land Reform Program* ti gubyrno kadagiti ansestral a daga.

Uray iti intero a pagilian, nakabassit ti pudno a bilang dagiti mannalon a naikkan ti daga a sanikua dagiti appo’t daga. Manipud idi panawen ti rehimen a Macapagal agingga iti agdama, dumanon pay laeng iti bassit-usit a tallo a porsyento.

Iti amin a *Land Reform Program* ti reaksyunaryo a gubyrno, awan ti pudno a pannakaiwaras ti taltalon kadagiti mannalon. Bogus ti amin a *Land Reform Program* dagiti agturturay, manipud damo inggana iti agdama a reaksyunaryo a rehimen. Umad-adu pay ketdi ti mannalon a maaw-awanan wenno maag-agawan ti daga.

Imbes a makissayan ti kontrol iti daga dagiti appo’t daga ken dadduma pay a reaksyunaryo nga agturturay a dasig babaen ti *land reform*, baliktad ti mapaspasamak. Umad-adu ken lumawlaw ketdi ti daga nga ag-agawen da. Umir-irut ti kontrol da kas makita kadagiti sumaganad a mapaspasamak:

- Adu kadagiti daga a dimmalaan iti pannakatitulo iti nagan ti mannalon ket naisubli kadagiti apo’t daga. Saan a libre a naiwaras, ken di kabaalan ti mannalon a bayadan dagiti daga a naited kadakuada.
- Adu dagiti talon ti appo’t daga a nabaliwan ti maimula wenno saan dan nga ipatalon. Ngamin iti linteg, no aramiden da daytoy ket mailaksid ti daga da iti land reform ken saan a maiwaras kadagiti mannalon.

Ti laeng makaipatungpal iti pudno a reporma iti daga ket awan sabali no di ti rebolusyonaryo a tignayan.

- Dagiti daga ket naipaabang, naited kas konsesyon, wenno direkta a nailako kadagiti dadakkel a ganggannaet ken lokal nga agrikorporasyon.

- Nakaad-adu a babassit nga agtagikua ti daga ti maag-agawan ti daga wenno mapilpilitan a mangilako kadagiti talon da. Adu ti magamgamgam a daga a suksukayen dagiti setler.

- Nasurok 70% a mannalon (ken agtultuloy nga umad-adu pay) ket maaw-awanan ti bukod a talon.

- Umad-adu ti kaso ti pananga-gaw iti ansestral a daga dagiti nailian a minorya a mannalon iti nadumaduma a paset ti Pilipinas para iti dam, logging, ken minas.

- Nasurok 80% ti daga nga agrikultural iti Pilipinas ket kontrol ti 20% laeng ti populasyon.

- Agtaltalinaed ti kontrol dagiti appo’t daga iti 40% ti kabuklan a talon iti pagilian. Idia’y Negros, dimmanon pay iti 70% ti kabuklan a talon ket iggem dagiti appo’t daga.

- Agtaltalinaed ken kumarkaro ti pyudal ken mala-pyudal a panaggundaway kadagiti mannalon kas ti nangato nga abang iti daga, usura wenno nangato nga interes iti pautang, nababa a presyo dagiti produkto ti mannalon, nangina a presyo dagiti abono, pestisidyo, irigasyon, bin-i, ken adu pay a problema.

Amin dagitoy ket ebidensya nga awan nagserserbian ti nakaad-adu a bersyon ti bogus a reporma iti daga ti reaksyunaryo a gubyrno para iti masa a mannalon.

Ti kasapulan ti masa a mannalon ket saan a bogus no di ket maysa a pudno a reporma iti daga. Ti laeng makaipatungpal ditoy ket awan sabali no di ti rebolusyonaryo a tignayan. Daytoy ket ipatungpal ti amin a yunit ti NPA ken organo ti bileg pampulitika kadagiti sona ken larangan a gerilya. Iti panangipatungpal ditoy, masursurot ti *Rebolusyonaryo a Tarabay iti Reporma iti Daga ti Partido Komunista ti Pilipinas*. ★

Saludsod ken Sungbat iti Agraryo a Rebolusyon

"Apay, no agballigi ti rebolusyon ket ikkan dakami ti daga?" saludsod ni baket Indopya kenni Ka Lando. Madama ti innadal da maipanggep iti agraryo a rebolusyon iti maysa a nasulineken a baryo ti Kordilyera. "Pangalaan yo ngay ti daga nga ited yo? Idia y Isabela?" nayon a saludsod met ni Insiang.

Dagitoy ket paset dagiti masabsabat ti kakadwa a saludsod ti masa. Iti daytoy nga artikulo, naurnong dagiti kadawyan a saludsod ken nailanad dagiti sungbat maipanggep iti agraryo a rebolusyon. Kadagiti sumaronon to nga isyu ti Dangadang, matalakay met ti partikular a kapadasan ti masa a mannalon iti panangipatangpal ti agraryo a rebolusyon iti nadumaduma a paset ti Ilocos ken Kordilyera.

Ti Kabuklan a Programa ti Agraryo a Rebolusyon

Any a ti agraryo a rebolusyon?

Ti agraryo a rebolusyon (AgReb) ket dakkel a paset ti solusyon iti amin a problema dagiti mannalon iti pagilian kasilpo iti daga. Maiduma daytoy iti *land reform program* ti gubyrno a bogus (kitaen ti editoryal). Ti AgReb ket isu't kangrunaan a linaon ti nailian-demokratiko a rebolusyon gapu ta mannalon ti kaaduan a populasyon ti Pilipinas. Panggep ti AgReb a wayawayaan dagiti mannalon manipud iti pyudal ken malapyudal a pannakagundaway. Iti daytoy a proseso, maipaima kadagiti umili ti bileg a pampulitika.

Any a ti kayat a saoen ti pyudal ken malapyudal a pannakagundaway?

Ti pyudal a panaggundaway ket isu't panagkikil ti apo't daga ti abang iti daga manipud iti mannalon. Tengngel ti sumagmamano nga appo't daga ti nalalawa a daga. Gapu ditoy, adu ti mannalon nga awanan wenno agkurang ti daga, ken mapilitan da a makitalon iti daga ti apo't daga. Gapu ta atrasado ti ramit iti produksyon, napalalo ti rigat ti trabaho ni mannalon. Saan pulos nga agtrabaho ni apo't daga, ngem dakkel ti agumen na a bingay manipud iti apit a nagbannogan ni mannalon. Dakkel pay ti maala ni apo't daga manipud iti pautang na kenni mannalon.

Ti malapyudal a panaggundaway ket kumbinasyon ti pyudal ken kapitalista a panaggundaway. Imbes a bingay iti apit, kwarta ti agumen ti apo't daga. Dagiti makitegged iti talon ket maikkan ti nababa a sweldo. Ti presyo ket kontrol dagiti komersyante - nalaka dagiti produkto ni mannalon, nangina dagiti produkto nga ilako ni komersyante kas ti abono, pestisidyo, bin-i, kuliglig, makina, kdp. Ti pautang da ket usura wenno nangato ti interes na. Dagiti dadakkel a komersyante-usurero ket maibilbilang a baro a tipo ti apo't daga.

Ti akintengnga a mannalon ket mabingay pay iti tallo a saray - nababa, nagtengnga, ken nangato - depende no medyo agsobra wenno medyo agkurang iti daga ken ramit, no agpategged ken agpautang wenno makitegged ken umutang.

<i>DASIG</i>	<i>SANIKUA</i>	<i>Pannakilaok iti Produksyon</i>	<i>Bingay iti Produksyon</i>	<i>GALAD</i>
Dakkel nga Apo't Daga	Addaan 50 ektarya wenno nasurok pay	Saan nga agtrabaho; agpatalon, agpategged, agpautang	Napalalo a sobra	Kabusor
Baknang a Mannalon	Agsobra ti daga ken ramit	Agtalon, agpatalon	Agsobra	Maallukoy
Akintengnga a Mannalon	Apaghusto a daga ken ramit	Agtalon	Apaghusto	Mapagtalkan
Nakurapay a Mannalon	Kurang wenno bassit a daga ken ramit	Makitalon, makitegged, agutang	Agkurang	Kadwa

idi tiempo ti Espanyol, nagtultuloy ti panaggundaway ken panangidadanes da kadagiti mannalon. Kaaduan a daga da ket inagaw da manipud kadagiti umili ken impatpatawid da kadagiti annak da. Awan pulos ti nagbannogan ti apo't daga iti produksyon. Ti kinabaknang da ket naggapu iti bannog ken ling-et ti minilyon a mannalon iti ginasut a tawen. Arig na ket nabayadanen ti mannalon ti daga, isu a rumbeng laeng a libre a maited iti mannalon dayta a daga. Ti kontradiksyon iti baet ti apo't daga ken mannalon ket

Any a ti mapasamak iti AgReb?

Ti esensya wenno kababagas ti AgReb ket panangpunas iti amin a porma ti pyudal ken malapyudal a panaggundaway. Saan nga apagdarikmat a magun-od daytoy no di ket mabayag ken addang-addang. Ti umuna nga addang ket ti minimum a programa - agdama a maipatpatungpal bayat a maiwaywayat ti rebolusyon. Ti maikadua nga addang ket ti maksimum a programa - maipatungpal laeng no nagballigin ti rebolusyon.

Ti daga dagiti baknang ken akintengnga a mannalon ket agtalinaed a kukua da. Ti maibilbilang a dadakkel nga apo't daga ket isu dagiti addaan 50 ektarya wenno nasurok pay. Dagitoy a daga ti makumpiska ket libre ken patas a maiwaras kadagiti mannalon nga awanan wenno agkurkurang ti daga.

Apay a makumpiska ti daga dagiti apo't daga? Saan kadi a mabigbig ti kalintegan da?

Dagiti apo't daga ket kabusor a dasig. Manipud pay

antagonistiko. Kayat na a saoen, marisut laeng babaen iti nadara a wagas.

Adda met dagiti sumagmamano nga apo't daga a mapamulatan, mangbigbig ken sumuporta iti AgReb ken rebolusyon. Maikkan da ti naan-anay a daga a pagtalunan ngem maparitan da a manggundaway kadagiti mannalon. Ti dadduma a daga da ket bayadan ti estado ken maiwaras kadagiti mannalon.

	Minimum a Programa	Maksimum a Programa
KAANO	Bayat a maiwaywayat ti rebolusyon	Iti panawen nga adda umanay a rebolusyonaryo a pigsa ti umili wenno apagballigi ti rebolusyon
LINAON	Panangipababa iti abang iti daga; Panangipababa iti interes ti utang; Panangipangato iti sweldo dagiti mangmangged-talon; Panangpadur-as ti produksyon; Panangipangato iti tukad ti kolektibo a panagtrabaho; Maiwaras ti daga kadagiti lugar a mabaelanen ti rebolusyonaryo a pwersa.	Panangkumpiska iti daga dagiti appo't daga; Libre ken patas a pannakaiwaras ti daga kadagiti mannalon nga awanan wenno agkurang iti daga; Mapunas ti amin a porma ti pyudal ken malapyudal a panaggundaway; Sosyalista a transpormasyon iti agrikultura manipud indibidwal agturong iti kolektibo

Kaano ngarud a makumpiska ken maiwaras ti daga dagiti apo't daga?

Kasapulan ti naan-anay a pigsa ti rebolusyonaryo a tignayan ti mannalon ken ti hukbo ti umili sakbay a maipatungpal daytoy. No darasudos tayo, nalakan to laeng a babawien ti apo't daga ti daga na aglalo ta isuda pay laeng ti adda iti turay. Napadasan daytoy idi tiempo ti disoryentasyon ken kamkamali. Napalalo ti naranggas a reaksiyon ti kabusor ken bales na kadagiti masa a mannalon. Anya man a tignay ti masa a mannalon ket rumbeng a nakabatay iti tukad ti rebolusyonaryo a pigsa da. Ti maksimum a programa ket maipatungpal iti intero a pagilian no madanon ti balligi ti nailian-demokratiko a rebolusyon. Ngem mabalin a nasapsapa pay no la ketdi adda ti naan-anay a rebolusyonaryo a bileg iti maysa a nalawa a lugar.

Apay a saan a makumpiska ti daga dagiti baknang a mannalon?

Isuda ket pwera ti produksyon kas met laeng kadagiti dadduma a mannalon. Numan pay adda met laeng panaggundaway da kadagiti nakurapay, basbassit daytoy kumpara iti panaggundaway ti apo't daga. Saan tayo nga ibilbilang isuda kas kabusor a dasig. No agballigi ti rebolusyon, mabigbig ti kalintegan da iti daga ngem maiparit ti panaggundaway da iti tao. Iti agdama, maawis da a kissayan ti panaggundaway da (kas pangarigan panangipababa iti singiren da iti kiskisan kdp.) Dagiti kontradiksiyon iti baet dagiti baknang ken nakurapay a mannalon ket saan nga antagonistiko - marisut babaen iti demokratiko ken manangallukoy a wagas.

Partikular a Programa ti AgReb iti Kordilyera

Apay adda aya ti apo't daga ditoy Kordilyera?

Dakkel ti nagpadaan ti kasasaad ti mannalon iti rehiyon ti Ilocos wenno Cagayan iti patag a paset ti Kordilyera (kas

Anya man a tignay ti masa a mannalon ket rumbeng a nakabatay iti tukad ti rebolusyonaryo a pigsa da.

iti Tabuk-Rizal idiay Kalinga, Lamut-Alfonso Lista idiay Ifugao, ken laud nga Abra), Nasaknap ti pyudal a panaggundaway dagiti dadakkel nga apo't daga.

Agpayso nga iti nabantay a tereyn ti Kordilyera, akikid wenno babassit dagiti talon. Awan ti masarakan a dakkel nga apo't daga. Ti adda ket babassit nga apo't daga. Ti daga ti dadduma kadagitoy ket dumanon iti sangapulo nga ektarya ngem kaaduan ditoy ket adda iti ruar ti baryo (kas idiay Isabela, Nueva Vizcaya, kdp.) Ti

maibilbilang a kadakkelan nga apo't daga iti Kordilyera ket ti gubyerno mismo gapu iti panangtagikua ken kontrol na iti intero a Kordilyera babaen kadagiti nadumaduma a saan-a-nainkalintegan a linteg ken patakaran.

Idiay kanatengan ti Benguet, adda met ti apo't daga ngem dagitoy ket baro a tipo - dagiti dadakkel a suplayer a komersyante-usurero. Agpautang da iti nadumaduma a gardinero. No tiempo ti panagapit, dakkel ti maala da a ganansya - dumanon iti nasurok maysa a milyon a piso kada apit. Isuda met laeng ti agganansya manipud iti lugan a mangibyahe iti nateng, panangilako kadagiti abono, pestisidyo, ken bin-i.

Any a ti dadduma pay a nagdumaan ti Kordilyera iti kapatagan?

Iti nadumaduma a paset ti Kordilyera, aglalo iti interyor, kaaduan a mannalon ket addaan ti daga. Ti pyudal a panaggundaway ket saan a nakaro kumpara iti kapatagan gapu ta adda pay laeng dagiti nainsigudan nga ugali ken panaggunay a mangpalag-an, kas ti kinnabagyan, tinnulong babaen ti lokal a porma ti bayanihan (ub-ubbo wenno alluyon), komunal a daga, panangibingay ti baknang a mannalon iti kinabaknang na kadagiti umili babaen kadagiti ritwal kas ti chuno, peshit, kdp.

Maysa a kangrunaan a problema ti nailian a minorya iti Kordilyera ket ti pananglabasing iti kalintegan da iti nagtaudan a daga. Makita daytoy iti mamagperdi a proyekto

ti imperyalista ken kumprador-apo't daga kas ti dam, *logging*, ken minas. Adda dita ti nakaad-adu a linteg, patakaran, ken programa ti gubyrno a pabor kadagiti agturturay a dasig ken kontra iti umili kas ti PD 705, NIPAS, CALC-CADC, kdp. Problema met ti mannalon ti atrasado a sistema a produksyon ken kinakurang wenno kinaawan ti serbisyo ti gubyrno kas ti irigasyon, edukasyon, ken salun-at. No adda man ket pangallilaw ken saan a pudno nga agserbi iti umili no di ket pagganansyaan dagiti agturturay ken pagkurakutan dagiti opisyaes ti gubyrno kas ti CECAP, CHARM *Program*, kdp.

No kasta, kasano ngarud ti AgReb iti kabambantayan ti Kordilyera, aglalo iti interyor nga awan ti dakkel nga apo't daga?

Ti nasyunal a programa ti AgReb ket maipatungpal met laeng aglalo iti kapatagan ti Kordilyera ken uray iti interyor. Ngem gapu ta adda nagdumaan ti interyor iti kapatagan, adda met partikular a programa ti AgReb ditoy kas makita iti tsart.

Partikular a Programa ti AgReb iti Kordilyera	
Minimum a Programa	Maksimum a Programa
<p>Ilaban ken salakniban ti kalintegan ti nailian a minorya iti nagtaudan a daga. Supyaten dagiti linteg (kas ti CALC/ CADC) ken programa (kas ti dam) ti reaksyunaryo a gubyrno a manglablabsing ditoy.</p> <p>Ekspansyon wenno panagaramid kadagiti baro a payaw ken talon para kadagiti awanan wenno agkurang iti daga.</p> <p>Padur-asen ti produksyon babaen iti syentipiko, moderno, ken umannatop a wagas.</p> <p>Padur-asen ti kooperasyon kas ti ub-ubbo wenno alluyon.</p>	<p>Mabigbig ken masalakniban ti kalintegan ti nailian a minorya iti nagtaudan da a daga.</p> <p>Makumpiska dagiti sanikua dagiti imperyalista ken kumprador burgesya kas ti dam, logging ken minas. Agbalin a sanikua ti umili babaen iti rebolusyonaryo nga estado.</p> <p>Maisubli wenno masukatan dagiti daga nga inag-agaw ti gubyrno, imperyalista, ken kumprador burgesya idi.</p> <p>Maiparit dagiti mamagperdi a proyekto. Umili ti kangrunaan nga agdisisyon iti pannakausar ti kinabaknang ti daga.</p>

Agpayso kadi ti ibagbaga ti kabusor a no agballigi ti rebolusyon ket agbalin a komon ti agamang? Adi pay sumadut ti tao!

Adda dagiti nasayaat a nainsigudan nga ugali ti umili ti Kordilyera kas ti komunal a daga, kolektibo a panagti-tinnulong babaen ti ub-ubbo wenno alluyon, kolektibo a panagdisisyon iti ili, panagkikinnumpas iti trabaho iti talon tapno malappedan dagiti peste kas ti utot, kdp. Iti kastoy a kasasaad, ti sadut ket dillawen ken bagbagaan ti umili tapno agtrabaho. Ti saan a tumulong nga agassiwi iti masakit ket mapanawan to a maymaysa no agkasapulan ti tulong.

Dagitoy a positibo a galad ket bigbigbigen ken padpadur-asen ti rebolusyonaryo a tignayan. Maikkan da ti rebolusyonaryo a linaon. Kadagiti lugar nga awanen ti kastoy nga ugali, maibangon dagiti rebolusyonaryo a porma ti kooperasyon.

Adda dagiti sanikua a maibilang a komon kas ti kabakiran, danum, karayan, ramit iti produksyon, kdp. Adda met dagiti sanikua a maibilang a pribado kas ti daga dagiti mannalon. In-inot a maipauneg dagitoy iti nadumaduma a porma ken tukad ti kooperasyon. Adda met dagiti pampubliko a sanikua (kukua ti amin nga umili) nga imaneho ti estado kas kadagiti pabrika ken dadduma pay a negosyo a makumpiska manipud kadagiti imperyalista, apo't daga, ken kumprador-burgesya.

Agpayso kadi ti propaganda ti kabusor a no agballigi ti rebolusyon, amin a tao ket agiggem ti kumpay ken awan sardeng nga agtrabaho?

Gagangay iti kabusor a baliktaden ti kinapudno. Kalpasan a makumpiska dagiti daga ti apo't daga ken maiwaras

kadagiti mannalon, maisaruno ti sosyalista a transpormasyon ti agrikultura. Kagiddan daytoy, maiwayat ti nailian nga industriyalisasyon. Kayat na a saoen, mapadur-as ti agrikultura ken industriya. Iti agdama a bulok a sistema, ti produksyon ti agrikultura ken industriya ket bukbukodan dagiti sumagmamano nga agturturay a dasig. Iti maisukat a sistema, ti mapartuat a kinabaknang ket kukua ti umili. Ti prinsipyo a masurot ket sosyalismo: "Agteged ti tunggal maysa segun iti kabaelan na, adda bingay na segun iti tegged na."

Iti daytoy a sistema, mapunas ti panaggundaway ti tao iti tao. Ti sistema ken wagas ti produksyon ket agbalin a moderno ken syentipiko. Mapalag-an ti trabaho babaen ti umannatop a teknolohiya. Mapadur-as ti kolektibo a panagtitinnulong. Iti kasta, mabaelan ti umili a risuten ti anya man a problema a masabat da.

Kayat na kadi a saoen ket mabayag pay sakbay a maramanan ti umili ti bunga ti balligi?

Agpayso a ti kumpleto a balligi ket mabayag pay. Ngem uray itatta ket adda metten dagiti paset ti balligi a magunod babaen iti minimum a programa ti rebolusyon. Ti tulbek ditoy ket ti mariing, maorganisa, ken agtignay dagiti mannalon iti rebolusyon. ★

**Adda kadi naputar
mo a daniw?
wenno Kanta?
naaramid a Drowing?
Ababa nga Istorya?
wenno Iskrip ti Iskit?**

**Ibingay mo kadwa,
ipasa tapno
maipabasa!**

No adda iduldulin yo nga orihinal a komposisyon, makilaok tayo iti panangpabaknang iti rebolusyonaryo a kultura.

Silulukat ti **DANGADANG** kadagiti kontribusyon para iti mairuar nga ispesyal a koleksyon ti nadumaduma a porma ti rebolusyonaryo a kultura.

Dawaten mi met ti singasing yo no anya ti mayat a titulo ti mairuar a koleksyon. Ipatulod dagitoy iti kaasitgan a yunit ti kakadwa.

DANGADANG

Paregtaen ti Dangadang para iti Kabiagan ken Kalintegan! *Iyabante ti Rebolusyonaryo a Tignayan ti Mannalon!*

Pablaak ti Nailian a Tignayan dagiti Mannalon (PKM) - Ilocos

Bannog ken rigat ti laklak-amen dagiti mannalon iti Ilocos iti produksyon ti tabako. Ngem ti dakkell a ganansya ken kinabaknang a parpartuat en da ket gamgamruden ken gamgamgamen dagiti dadakkell nga appo't daga ken kumprador burgesya. Dagitoy a managgundaway a dasig ket isu met laeng ti *warlord-burukrata* a mangidaddadanes kadagiti mannalon ken umili ti Ilocos.

Agsisinggalot dagiti problema ti mannalon ti tabako iti Ilocos.

Babaen ti PATDA (*Philippine Aromatic Tobacco Development Association*) a timpuyog dagiti dadakkell a kapitalista, makontrol ken maidiktat da ti presyo ti tabako. Ni Lucio Tan a makinkukua iti *Fortune Tobacco Corporation* ti kabibilgan a kameng daytoy.

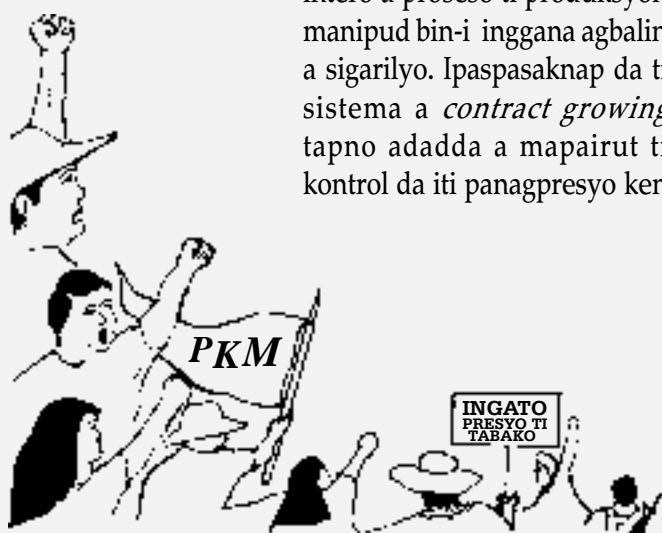
Minilyon ti ganansya nga ak-akupen dagiti kumprador-appo't daga kada tawen. Kontrolado da ti intero a proseso ti produksyon manipud bin-i inggana agbalin a sigarilyo. Ispasapknat da ti sistema a *contract growing* tapno adadda a mapairut ti kontrol da iti panagpresyo ken

panagpa-utang. Ingato da ti presyo ti abono ken pestisidyo tapno dakdakkell ti maganansya da. Switiken da ti timbang ti gatangen da a tabako.

Kabayatan na, umuun-uneg ti pannakailumlom dagiti mannalon iti rigat ken utang. No adda man mabati iti paglakuan da, apagkusto wenno agkurang pay ketdi para iti kaaduan. Ngamin, dumanon iti 50%-70% ti kikkikilen dagiti appo't daga manipud kadagiti mannalon babaen iti abang iti daga. Nakaro ti usura-dumanon iti 20%-130% wenno nangatang pay ti interes iti pautang a singiren dagiti komersyante-usurero a kumprador-appo't daga. Imbes nga adda maala dagiti mannalon a neto, agumen daytoy dagiti dasig a di pulos nagbannog.

Babaen met iti linteg nga R.A. 7171, minilyon ti masingsingir a buwis ti tabako manipud kadagiti mannalon. Ti pondo a maurnong ket mausar koma para kadagiti mannalon. Ngem saan met ta kurkurakuten dagiti *warlord-burukrata*. Idi napalabas nga eleksyon, inusar da daytoy a pondo para iti kampanya-pangatang iti botos, panangitakder kadagiti sinsinan a proyekto a pangallilaw ken pangawis iti botos, bayad iti makinarya da iti eleksyon.

Dagiti proyekto da, kas ti *computerized flue-curing barn* (pugon) ken dadduma pay, ket saan a nangnangruna nga agserbi kadagiti mannalon. Iti aktwal, ti ganansya a mapartuat manipud kadagitoy ket bukodan met laeng dagiti mabilbilang a *warlord-burukrata*. Papardasen na laeng ti panangala da iti ganansya. Pakaruen na ti pannakagundaway ti kaaduan a mannalon.

Iti napalabas a panawen, nakarkaro a rigat ken pannakailumlom iti utang ti linak-am dagiti mannalon iti Ilocos. Daytoy ket gapu iti nasapa a panagtutudo a nangperdi iti agarup 50-75% ti mula a tabako. Ngem naul-ulpit a kalamidad ti inyablat dagiti kumprador-appo't daga. Binarat da ti presyo ti tabako aginggana lima a piso kada kilo. Adu a mannalon ti nalugi ken saanen a makabayad ti utang. Agpeggad pay a mailit dagiti sanikua da a pagbayad iti utang.

Ti addang-addang a pannakaipatungpal ti agraryo a rebolusyon ti manggibus iti nakaro ken naulpit a panaggundaway dagiti agtuturay a dasig. Armado a dangadang ti kangrunaan a langa daytoy. Importante ken nasken nga ipauneg ditoy ti tignayan ti mannalon a mangilaban ken mangirupir kadagiti interes da a pang-ekonomya ken pampulitika. Ngarud, rumbeng a papigsaen, paregtaen, ken iyabante ti tignayan a mannalon.

Nabaknang dagiti adal a maadaw manipud kadagiti kapadasan iti panagtignay dagiti mannalon iti napalabas. Usaren tayo dagitoy nga adal kas tarabay iti intay panangisayangkat ti naregregta ken mas militante a tignayan a mannalon. Agurnong ken ibangon tayo ti higante a bileg. Armado a pwera ken nasaknap a rebolusyonaryo a panagkaykaysa ti dasig a mannalon ken dadduma pay nga umili ti mangitanem iti managgundaway a sistema ken mangibangon iti baro a sistema ti gimong.

Iti sango ti kasla dakkel unay a parikut a sansanguen tayo, intayo agsanggir iti suro dagiti naindaklan a manursuro. Kas insuro ni Mao Zedong, maaramid ti panagtalon babaen iti panagarado iti saggaysa a kelleng. Kasta met iti pannangan, kuna pay ni Mao, saantayo a mabalin nga isakmol ti intero a sagana iti maymaysa a subo, no di ket saggaysa a subo, ngem ammo tayo nga maibus to latta ti naisagana. Kasta met iti panangsango tayo iti kabusor. Saggaysa a sanguen tayo agingga a magun-od ti naan-anay a balligi.

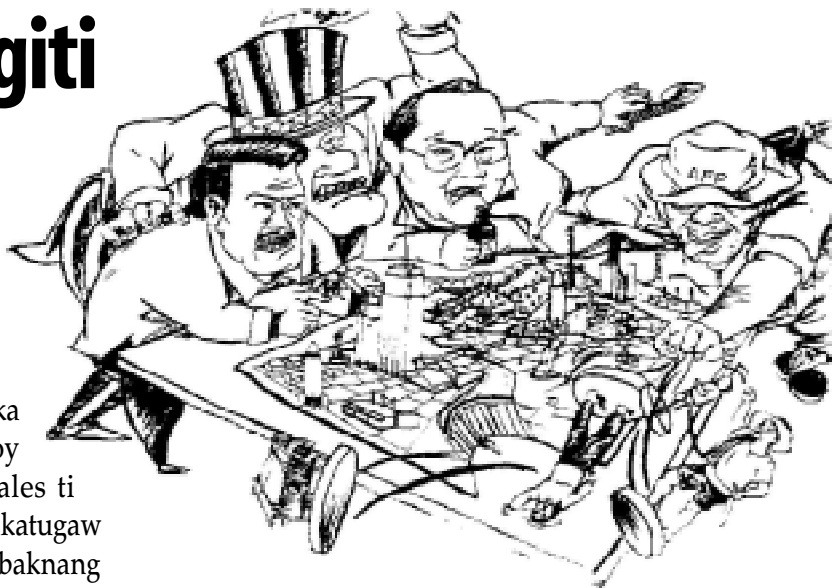
Ngarud, agtignay ken lumaban tayo batay iti agdama a tukad ti kabaen ken pigsa ti rebolusyonaryo a tignayan ti mannalon.

- Labanan dagiti manangidadanes ken naulpit a patakaran iti panagpautang. Ibaba ti interes ken irupir ti nainkalinteg a wagas ti panagbayad;
- Patibkeren ken palawaen ti tignayan a mannalon, irupir dagiti kalinteg ken labanan dagiti pammutbuteng ti kabusor;
- Ingato ti presyo ti tabako;
- Ibutaktak ken supyaten dagiti di-nainkalinteg a programa, linteg, patakaran ken aramid dagiti agtuturay a dasig, kas iti panagkurakot iti pondo ti RA 7171. Ilaban ti pannakawaswas dagiti naulpit a linteg.
- Kiddawen dagiti nainkalinteg a serbisyo ken suporta para kadagiti mannalon.
- Ibutaktak ken supyaten ti managgundaway a wagas iti *contract growing*.

Dagitoy a panagtignay ket paset wenno umuna a tukad iti atiddog pay a dalanen ti agraryo a rebolusyon. Ti napateg ket agpursigi ken agpinget tay' amin.★

ERAP Para Kadagiti *Corrupt!*

No kayat mo ti lallalo a bumaknang, agtaray ka iti eleksyon ken siguraduem a mangabak ka.” Kastoy ti pakasaritaan dagiti burukrata wenno upisyales ti gubyrno. Ti dagus nga aramiden da apaman a makatugaw ket asikasuen dagiti kontrata a lallalo a mangpabaknang kadakuada. Ikabil da iti pwesto dagiti kabagyan da tapno sigurado a ditoy a dumalan dagiti kontrata ken kurakot da.

Iti maysa a surbey kadagiti pagilian iti lubong, ti Pilipinas ket maikalima kadagiti kakaruan ti kurapsyon. Nasurok P1.2 trilyon (1,200,000,000,000) ti kinurakot dagiti opisyaless kadagiti napalabas a tawen, maibilang ti rehimen nga Estrada.

Kurakot ti Rehimen nga Estrada

Umat-atiddog ti listaan dagiti anomalya iti uneg ti turay ti rehimen nga Estrada (*kitaen iti panid 11*). Nadumaduma a wagas ti us-usaren dagiti burukrata nga agkurakot. Dagiti agtatakaw nga opisyaless ti gubyrno ken militar mismo ti agbibinnulgar iti kinaruker da.

Kas pangarigan iti DPWH, adu ti kalsada ken rangtay a nakumpleto segun iti report da ngem iti aktwal ket lasong-lasong ti kalsada ken *sub-standard* wenno nakapsut a klase a materyales ti nausar. Bassit la a ginggined wenno bagyo, narpuogen tay ekswelaan, naiyanuden ti rangtay.

Iti met *Bureau of Customs*, adda dagiti nangina a kotse kas iti Mercedes Benz (agarup P5 milyon ti balor na) a nakumpiska da. Batay iti linteg ti reaksyunaryo a gubyrno, dagitoy a kotse ket mailako iti kangatoan a *bidder*. Ti naglakuan ket agbalin a kwarta ti gubyrno. Ngem ti maar-aramid, dagiti kotse ket libre a maited kadagiti upisyales a pabpaboran ni Estrada.

Napalalo ti kurapsyon iti intar dagiti militar ken pulis. Agaapa dagiti upisyal kas kada hepe ti PNP Roberto Lastimoso ken Director Panfilo Lacson ti TFAOC para iti panangkontrol da kadagiti sindikato a kriminal, heteng, prostitusyon, droga, ken ismagling.

Iti DILG, agrurutap dagiti anomalya aglalo ni Secretary Ronaldo Puno—dimmanon iti nasurok P6 bilyon. Ti dakkel a paset ti kwarta nga ibulbalsa dagiti burukrata ket aggapu kadagiti kriminal nga aktibidad.

Mapespes da Juan ken Maria para iti Ibulsa ni Burukrata

Ti kadakkelan a paggapuan ti kurkurakuten ti gubyrno ket dagiti umili a Pilipino—ti buwis a baybayadan da Juan ken Maria, ti nadumaduma a singsingiren ti gubyrno, ti pampubliko a sanikua ti umili a Pilipino, ti pondo nga ut-tangen ti gubyrno iti nagan ti umili, kdpay.

Iti kinaadu dagitoy a pondo, ibagbaga ti gubyrno nga agkurkurang latta ti badyet na. Ti di na ibagbaga ket nabusbos ngamin ti panaggasgastos dagiti opisyaless na.

Ti pondo ket mapan iti nakalablabes a sweldo dagiti nangangato nga opisyaless ti gubyrno ken militar. No adda proyekto, makissayan daytoy iti kada tukad. Adda “SOP” nga ibulsa ti nasyunal, rehiyunal, probinsyal, ken munisipal

<i>Ahensya ti Guberno</i>	<i>Anomalya iti Proyekto</i>
<i>Dept of Education, Culture, and Sports (DECS)</i>	P400 milyon a kontrata para kadagiti libro. Adda pasuksok a P3 milyon iti Department of Budget & Management tapno napardas a mairuar ti pondo. Nairaman ni Celia Ejercito, kasinsin ni Estrada, ken ni Laarni Enriquez, maysa kadagiti kamalala ni Erap. Agarup 40-65% ti kabuklan a badyet ti DECS para iti libro ket mapmapan iti kurakot.
<i>Economic Intelligence & Investigation Bureau</i>	Ismagling ti nangingina a kotse a naited kadagiti kameng ti Gabinete kas kada Ronaldo Zamora, Boy Morales ken Gerry Barican
<i>Philippine National Railways (PNR)</i>	"Napukaw" ti titulo ti Tutuban Complex, dati nga istasyon ti tren a nagbalin a <i>megamall</i> itatta. Adda P900 milyon a naited iti United Coconut Planters Bank a kukua ni Danding Cojuangco, kumpadre ni Estrada, manipud iti naglakuan ti Tutuban. Adu pay a papeles ken kwarta a naglakuan ti saan da a masapulan.
<i>National Power Corp (NPC)</i>	Ti kontrata para iti P17 bilyon a proyekto para iti dam idia probinsya ti Quezon ket naited iti IMPSA, ganggannaet a kumpanya ti elektrisidad. Sinukatan ti Malacañang dagiti bukod na a patakaran tapno mapaboran ti IMPSA.
<i>Philippine National Police (PNP)</i>	Kontrata para iti panaggatang ti radyo idia Mindanao nga agarup P200 milyon. Napaboran dagiti kakabagyan ni DILG Sec. Ronaldo Puno. Nalabes a panagpresyo (nasurok P1 bilyon kada tawen) a maibayad iti kumpanya a Mahogany para iti <i>drug testing</i> dagiti pulis, security guard, ken dagiti agaplay iti permit ti paltog. Sinukatan da ti kontrata iti panaggatang ti posas tapno basbassit a bilang ti magatang ngem nangingina ti presyo na.
<i>Phil Charity Sweepstake Office (PCSO)</i>	Nalabes a panagpresyo (P287 milyon) iti kontrata iti panagaramid ti papel a mausar iti lotto ken sweepstakes.

nga opisyaales, inggana pay iti tukad ti barangay. Ti kuna da nga SOP ket ligal a panagkurakot. Isu a ti proyekto wenno serbisyo a dumanon laeng kenni Juan ken Maria ket sangkatedted, no adda man.

Saan nga *health center* wenno agas para iti umili ti umun-una. Dagiti kotse ken pagabrod dagiti dadakkel a burukrata ti umuna. Saan a subsidyo para iti agrikultura ken industriya ti maipangpangruna. Dagiti nagastos a parada, pabuya ken pyesta ti ipangruna ti rehimen. Arak, bado, alahas, kotse a nangingina. Dagitoy ti importante kadagiti dadakkel a burukrata iti rehimen nga Estrada ken amin a rehimen a naglabas. Bayat nga agdepdeppel iti asin ni Juan ken Maria.

Bayat a pespespesan ti gubyerno ti dara ti umili babaen iti nangangato a buwis, makalusot dagiti kumpadre ken gayyem ni Erap nga addaan dadakkel nga utang iti gubyerno. Kas kenni Lucio Tan, Marcos, Danding Cojuangco, ken dagiti kabagyan, kamalala, ken anak ti bunyag ni Erap.

Adda P26 bilyon a kaso ni Pareng Lucio ni Erap iti saan a panagbayad ti buwis. Naurnong daytoy a panagkusit iti adun a tawen. Ngem pinalusot laeng daytoy ni Erap babaen ti BIR. Uray dagiti kriminal kas kenni Atong Ang a kumpadre ni Erap ket mapalpalusot iti kaso da iti korte.

Ti pamilya a Marcos ket adda utang da a buwis a P23 bilyon manipud 1986. Ngem uray maysa a sentimo ket awan pay nabayadan da. Da Imelda ken dagiti annak na ti natangsit pay ita a mangkunkuna a rumbeng nga isubli ti gubyerno dagiti sanikua da. Isuda pay ti natangsit a mangkuna nga awan ti basol da kadagiti rinibribu a biktima da iti panaglabsing ti *human rights*.

Naisubli kenni Danding Cojuangco dagiti dati a nasikwester a kumpanya na. Isu manen ti presidente ti San Miguel Corporation (SMC) ken United Coconut Planters Bank (UCPB).

Ilaslastog ni Erap nga “awan ti ginnayyem, awan ti kinnabagyan, awan ti kinnumpadre”. Ngem nalawag a pabpaboran ni Erap dagiti dadakkel a reaksiyunaryo a burukrata. Dagiti kroni ti diktadura a Marcos ket napalubusan kadagiti krimen da iti umili a Pilipino. Imbes a madusa da Imelda, dagiti annak na, da Cojuangco kdp,

naisubli da pay ketdi iti poder. Ken agdama a subsublien da dagiti nakumpiska a kinabaknang da a rumbeng koma ket kukua ti umili a Pilipino. Ti sanikua a tinakaw da ket maisubli kadakuada a nagtakaw! Kurapsyon ti ar-aramiden ti rehimen nga Estrada a panangpunas kadagiti krimen da Marcos kadagiti umili a Pilipino iti 20 tawen ti diktadura a panagturay da.

Saan a mapunas ti kurapsyon inggana a kastoy ti kasasaad ti bulok a burukrasya wenno sistema ti gubyerno. Saan a mapunas ti kurapsyon inggana a ti gubyerno ket maus-usar kas negosyo imbes nga agserbi kadagiti umili.★

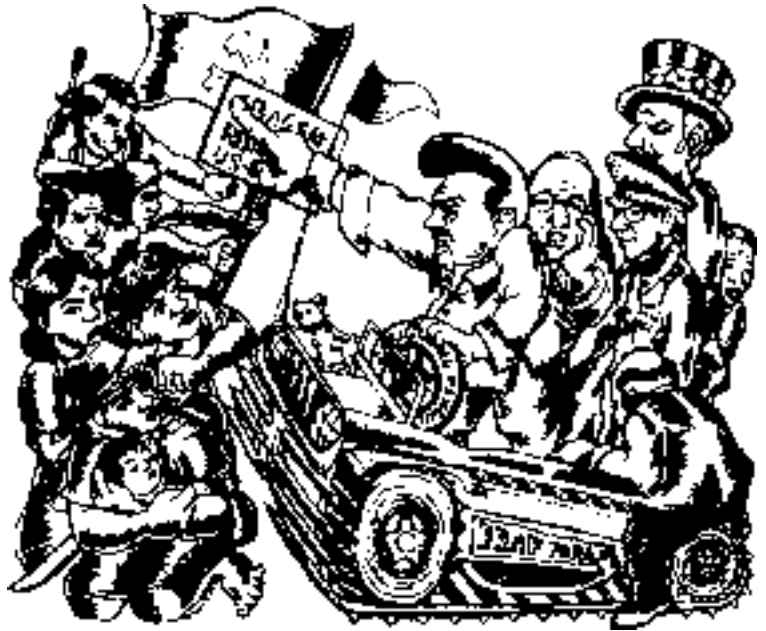
ANYA TI PORK BARREL?

Ti *pork barrel*/ket awag iti pondo nga it-ited ti gubyerno para kadagiti senador ken konggresman para koma kadagiti lokal a proyekto kas ti kalsada, iskwelaan, kdp. Ngem ti kinaagpayso, ibulbulsada da ti kadakkelan a ponda para iti bukod da nga interes.

Kontra iti ibagbaga ni Erap nga ikkaten na ti *pork barrel*, dimmakkel pay ketdi daytoy itatta. Ti dati ket P2.5 bilyon laeng ti *pork barrel* a pagbibingayan dagiti nasurok 200 senador ken konggresman manipud iti *Countryside Development Fund* (CDF). CDF ti awag iti pondo a pagal-alaaan da ti *pork barrel*.

DATI	AGDAMA
P18 milyon kada senador	P260 milyon kada senador
P12.5 milyon kada konggresman	P 40 milyon kada konggresman

Pasismo ken Kontra-Rebolusyonaryo a Ranggas ti Rehimen

Panangallilaw, pananglipit, pamutbuteng ken ranggas. Dagitoy ti us-usaren ti reaksyunaryo nga agturturay a dasig laban iti umili a sumupsupyat iti kumarkaro a krisis iti ekonomya ken gimong. Kadagiti aw-away ken syudad, nasaknap ti pasista a panagturay na. Awan sarday ti panaglabsing na kadagiti kalintegan ti tao ken linteg iti gubat. Batayan a galad ti reaksyunaryo nga estado ti pasismo.

Awan ti kinapudno ti ibagbaga ni Estrada nga isuna ket makatao, naiduma kada Marcos ken Ramos a militar, ken isuna kano ket interesado iti tungtongan iti kapya. Kas dagiti naglabas nga aso-aso a rehimen, saan nga agkedked nga agusar ti ranggas laban iti umili.

Militarisasyon iti Kaaw-awayan

Rinibribo a pamilya a mannalon ti rinanggasan ken pinatalaw dagiti pasista a militar kadagiti lugar a tagtagikuaen dagiti dadakkel a korporasyon ti minas, troso, dam, kdp. Daytoy ket panangipatungpal ti rehimen nga Estrada kadagiti patakaran ken diktar ti imperyalista nga US kas ti *Mining Act*, *Land Lease Act*, kdp. Panggep ti rehimen a pameken ti sumaksaknap a panagsupyat ti umili laban kadagiti kontra-umili a patakaran ken linteg.

Iti adu a lugar, agtultuloy ti panagbomba, panagpaltog, nasaknap a panagaresto, detensyon, ken panag~~ham~~let kadagiti komunidad.

Idiay South Cotabato, Mindanao, 240,000 umili a B'laan ken nakaad-adu pay a Manobo ti pinatalaw ti Western Mining Corporation kadagiti lugar a pagnanaedan da. Idi 1997, binomba ti 28th IB ken CAFGU dagiti komunidad tapno papanawen dagiti nailian a minorya.

Manipud 1992 agingga 1998, binombomba ti militar ti komunidad ti Mahaysay, San Luis, Agusan del Sur kada panawen ti panagapit. Lima met a sityo ti barangay Mayon, Compostela, Davao ti binomba ti 60th IB idi Hulyo 12, 1998.

Iti Brgy. Quipot, San Juan, Batangas, dagiti agkabsat a Crisostomo ken Francisco Baes ket tiniliw, imbalud ken tinortyur dagiti tropa ti PNP idi Hunyo 19, 1998. Dagiti dua ket myembro ti militante a Samahan ti Mannalon iti Batangas a lumablabaan iti panagsukat-ti-usar ti daga (*land use conversion*) iti probinsya.

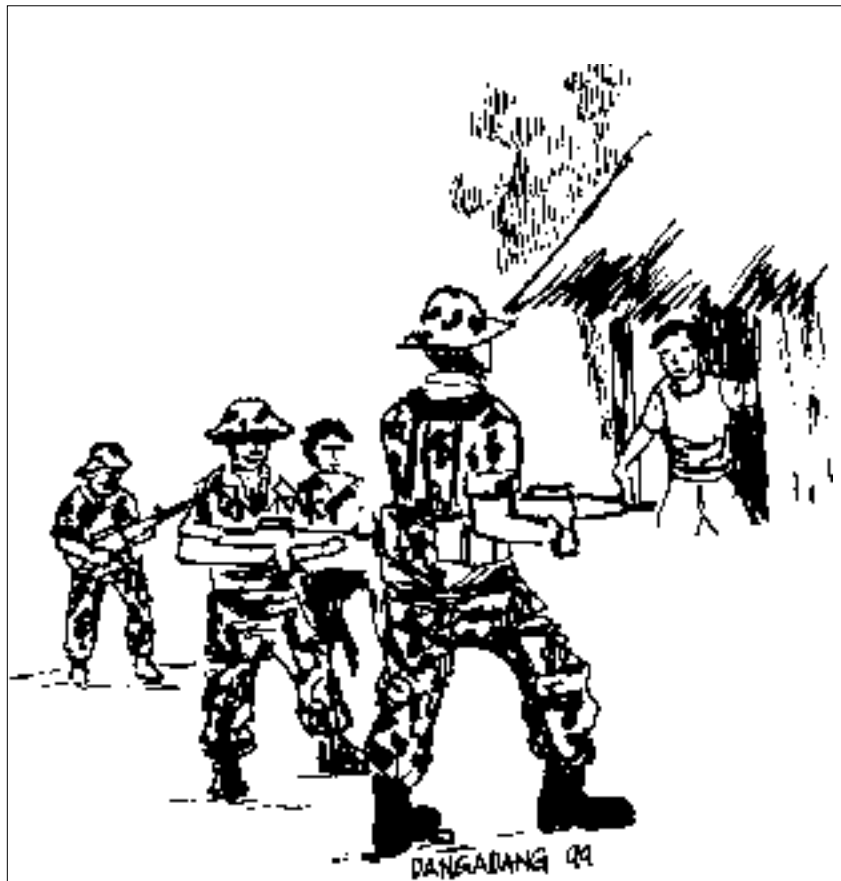
Idi Pebrero 1999, nagmasaker ti maysa a tim ti kumando ti 19th IB PA iti panangidaulo ni Corporal Priscillo Recile ken 1st Lt. Marlon Belarmino ti 801st Brigade iti Kapakuan, Palapag, Northern Samar. Pinatay da ni Ermito Nuguit, ti asawa na, ken ti bisita da a ni Raul Trapallo. Inrason da nga engkwentro kano daytoy iti baet ti AFP ken NPA. Ngem idi

kinondena ida dagiti umili, inrason da manen a takas kano iti baludan ni Nuguit.

Idi Marso 29, 1999, nangitinnag ti 6 a bomba ti 54th IBPA nga indauluan ni Major Danny Pabunan. Binomba da ti komunal a pasto idia Mainit, Mountain Province. Panggep da a butngen ti umili ti Bontoc ken Sagada tapno makastrek dagiti imperyalista a korporasyon ti minas iti lugar.

Idia Balbalan, Kalinga, binutbuteng ti CPLA dagiti umili sadiay idi umuna a lawas ti Mayo tapno lappedan ken parmeken ti panagkaykaysa ti umili laban iti panagserrek ti imperyalista a kumpanya ti minas. Ti CPLA ni Conrado Balweg ket us-usaren ti militar kas paramilitar tapno maipilit ti panagserrek ti imperyalista a minas. Maysa ni Balweg kadagiti mangidurduron a mailukat manen iti Batong Buhay Gold Mines idia Pasil, Kalinga.

Ti *tribal war* iti baet ti umili ti Fidelisan, Sagada ken Dalican, Bontoc idia Mountain Province idi Mayo 6, 1999 ket sugsog dagiti pulis ken militar. (*Kitaen ti artikulo iti panid 24 maipanggep ditoy.*)

Agarup 80 a soldados a miembro ti 501st IB ti nagoperasyon idia Gawaan, Balbalan, Kalinga idi Mayo 9-10, 1999. Panggep da a pasukuen dagiti NPA ken butngen ti umili idia. Nagpabanto da ti dua a granada ken nagmasinggan da.

Panagranggas ken pananglipit iti umili kadagiti syudad ken sentrong bayan

Nasaknap ti naranggas a panagparmek ti pulis ken militar kadagiti welga ti mangmangged. Nababa la ngaruden ti sweldo ken di-makatao ti kundisyon iti pagtegedan, ibadbaddek pay ti rehimen dagiti kalintegan ti mangmangged nga agorganisa ken agtignay. Dagiti agdama a linteg iti tegged ket direkta a manglablabsing kadagiti demokratiko a kalintegan dagiti mangmangged.

Agtultuloy ti panagranggas ti rehimen nga Estrada kadagiti piketlayn. Idi Marso 8, 1999, rinaut dagiti goons ken militar ti piketlayn dagiti mangmangged idia Grand Boulevard Hotel, Manila. Kastoy met ti napasamak idia F. Gaita a nakatayan ti sikog ti maysa a mangmangged.

Idi Hunyo 1998, nagwelga dagiti mangmangged ti Philippine Airlines (PAL) gapu iti panangikkat iti 5,000 a mangmangged. Ti aduan a panangikkat ti PAL kadagiti mangmangged ket gapu iti *down-sizing*.¹ Inusar ni Estrada dagiti mamaglipit a linteg tapno pasardengen ti welga ken inkapilitan nga ipauneg dagiti mangmangged iti tulagan a pabor iti interes ti gayyem na a Lucio Tan, akinkukua ti PAL.

Kadagiti panagwelga ti mangmangged iti 1998, 104 ti kaso ti panaglabsing iti kalintegan ti tao a naireport iti *Center for Trade Union and Human Rights* (CTUHR). Kadagitoy a kaso, 93 ti aramid dagiti PNP, SWAT (*Special Weapons and Ammunitions Team*) ken AFP. Maibilang ditoy dagiti 56 a kaso ti panagraut, 23 a kaso ti pamutbuteng, 16

¹ *down-sizing* - panangikkat kadagiti mangmangged tapno makatipid iti pasweldo ken dumakkel ti ganansya dagiti kapitalista.

nga iligal a panagaresto ken panagibalud, 3 a napaay a panagpapatay, ken maysa a panagpapatay.

Itatta, ti rehimen ket agus-usar ti nadumaduma a porma a pamutbuteng kadagiti mang-mangged. Ar-aramiden dan a kaso a kriminal ti kinamilitante dagiti unyon. Umad-adun dagiti inosente a mang-mangged a makaskasuan ti panagulbod, panagpeke ti dokumento, panag-carnap, panagtakaw, pananglapped ti hustisya, panagiskwat, kdp.

Kasta unay ti panagrigigat dagiti mangmangged iti pagtrabtrabahuan da, no agawid da kaskasdi met laeng ti sagrapen da kadagiti demolisyon iti pagnanaedan da. Maiyar-aramid ti panagdemolis tapno maikkan-waya ti panagserrek dagiti proyekto nga imprakstruktura para kadagiti pribado a negosyo.

Idi katugtugaw ni Estrada kas presidente idi Hulyo 1998, agarup 1,714 a pamilya nga iskwat ti nademolis ti balbalay da. Iti agdama, plano ti rehimen a patakasan dagiti iskwat kadagiti kangrunaan a lugar iti Metro Manila a pakapektaran ti agarup 177,500 a pamilya.

Inaresto ken imbalud dagiti pulis ti 20 estudyante ken myembro dagiti unyon nga agprotesta laban iti *Visiting Forces Agreement* idi Mayo 19, 1999. Maysa a pammaneknek daytoy a ti rehimen ket saan nga agkedked nga agusar ti ranggas tapno mapaulimek dagiti sumupsupyat kadagiti kontra-umili a patakaran ken linteg na.

Kadagiti sentrong bayan ti Ilocos, tunggal aksyon protesta dagiti estudyante, dadduma pay a sektor ken kasta met dagiti lider masa ket kanayon a butbutngen ken sursuroten dagiti paniktik ti militar.

Uray ti dadduma a saray ti petiburgesya iti syudad ket saan a mailaksid iti kinaranggas ti estado. Agtultuloy ti pamutbuteng da kadagiti mangitantandudo ti kalintegan ti

tao ken pagsayaatan ti umili. Dimmanon daytoy iti panagsalbeyds kadagiti nalatak a sumupsupyat.

Agtultuloy ken kumarkaro a pasismo ken kontra-rebolusyonaryo a ranggas

Uray idi napatakyas ti pasista a diktadura nga US-Marcos idi 1986, pinagtalinaed dagiti nagsasaruno nga aso-aso a rehimen nga Aquino, Ramos ken Estrada ti pasista a makinarya ti AFP-PNP. Diktat ti imperyalismo nga US ti panangaywan ken

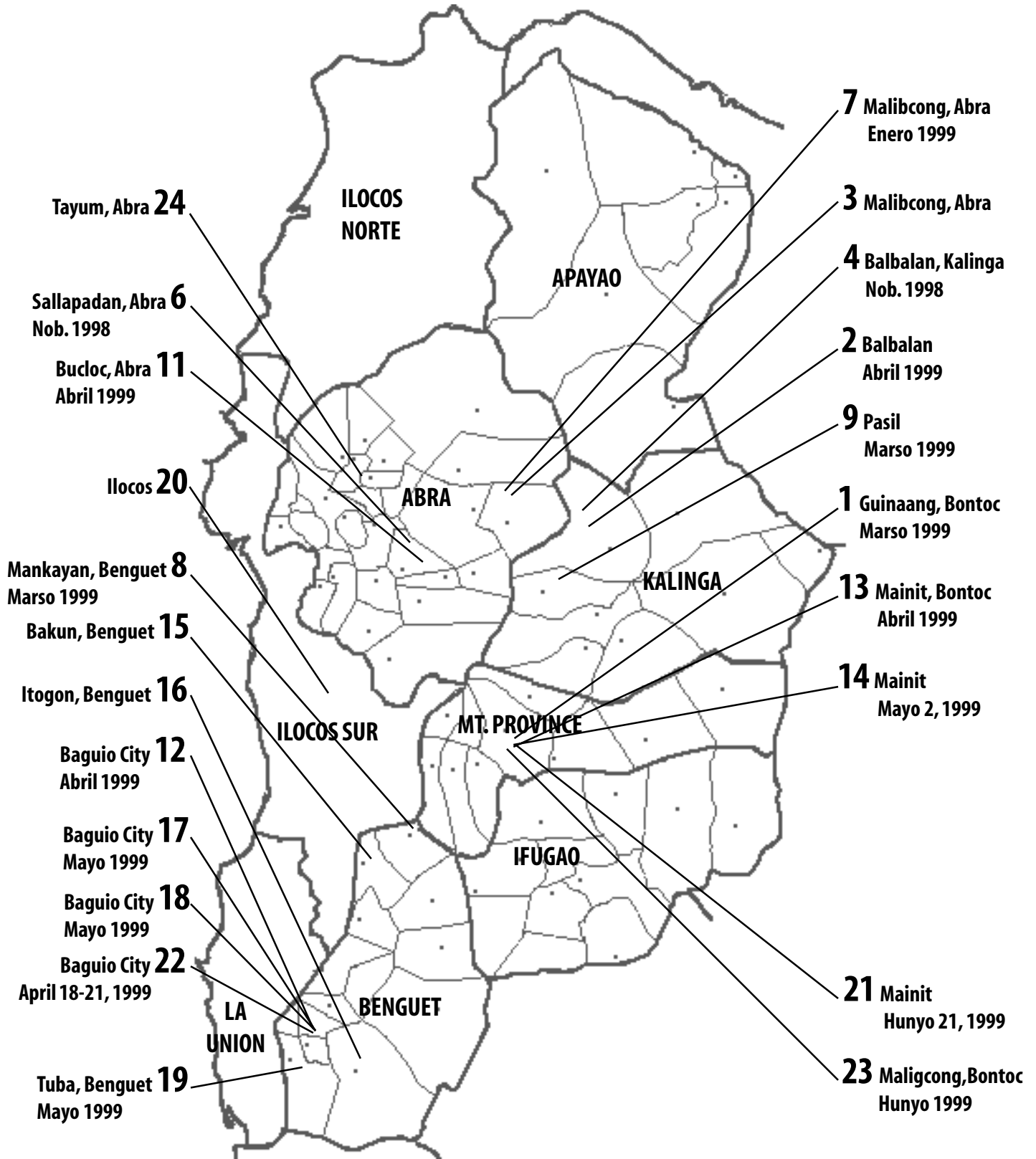
panangpapigsa ti militar ti estado gapu ta daytoy ti kangrunaan nga instrumento a manglaban ken mangpampek ti dangadang ti umili ken rebolusyonaryo a tignayan.

Maysa a wagas ket ti P331 bilyon a panangmodernisa kano iti AFP iti uneg ti 15 a tawen. Dakkel a badyet ti gubyrno ti maibuk-bukbok ditoy kumpara iti badyet ti panggimong a serbisyo. Idi 1997, naibadyet ti P30.2 bilyon para kadagiti nayon a tauhan ken ramit militar. Adda iti programa ti AFP ti panagrekut ti 3,500 a nayon a tauhan idi 1997. Ngem gapu ta kurang ti pondo, naitantan ti panaggatang ti moderno nga eroplano ken barko a panggubat tapno ikonsentra ti pigsa ken rekursu ti reakyunaryo a militar kadagiti kampanya a panaglinis, panagpalawa ken konsolidasyon laban iti rebolusyonaryo a tignayan. Aggagatel ni Estrada a makalimos ti nayon a suporta a pinansya, armas, ken panagsanay militar manipud iti US.

Dagiti CAFGU

Tagtagibassiten ti kabusor ti kabaalan ti rebolusyonaryo a tignayan ken NPA nga agilinteg ken agpapigsa manen. Ngem ita ket madanagan ti kabusor iti pigsa tayo, nangruna ta umad-adu ken dumakdakkel manen dagiti pannakaabak da manipud kadagiti bira ti NPA. Nakita da ti nagkamalian da iti panangsukat ti PNP iti AFP. Isu nga imbes a PNP laeng

GUMILGIL-AYAB A DANGADANG ITI AMIANAN-LAUD A LUZON

1	Nagpetisyon ti umili tapno pumanaw ti Alpha Coy ti PA.
2	Binira ti NPA ti agop-operasyon a soldados ti 48th IB. Iti kabusor, natay ni 1st Lt. Joel Pacis ken nasugatan ti dua. Awan ti nadangranan kadagiti kakadwa.
3	Supsupyaten ti umili ti bogus a reporma iti daga ti DAR (Abrino Aydinan) no sadino ket nainagan ti dagdaga ti umili iti uppat laeng a tao.
4	Nalimed a pinatay ti masa ni PFC Roy Aspiras, soldado ti 45th IB a nagbarbarte ken naggulgulo. Intaray ti masa ti armas na nga M203. Nagprotesta ti umili tapno pumanaw ti 45th iti lugar da.
5	Sinupyat ti umili ti panagsurbey ti CCAGG iti daga para iti CALC/CADC ken minas.
6	Pinaawid ti umili dagiti tauhan ti Newmont Mining.
7	Sinupyat dagiti lider ti tribu ti panggep ti CPLA-CBAD a bangunen ti Mabagu Bodong Federation tapno agisponsor iti bogus a Cordillera "National" Day da.
8	Nagpangta ti 1,900 mangmangged iti Lepanto Consolidated Mines nga agwelga no saan nga ited ti kumpanya ti kiddaw da nga ingato ti sweldo.
9	Nagpangta ti umili a mapasamak ti gubat no ipilit ni Conrado Balweg ti panggep na a lukatan manen ti Batong Buhay Mines. Idi Enero, nagresolusyon ti municipal council kontra iti mamagperdi a minas. Idi pay 1996, permanente nga imparit dagiti panglakayen ti panagserrek ni Conrado Balweg idia.
10	Sinupyat ti umili ti panggep ti CPLA paksyon ni Conrado "Illad" Balweg a maisayangkat ti bogus a Cordillera "National" Day iti lugar da.
11	Sinupyat met laeng ti umili ti panggep ti CPLA (Illad paksyon) a maisayangkat ti bogus a Cordillera "National" Day iti lugar da.
12	Nagprotesta ti umili kontra iti CPLA-CBAD paksyon ni Molina-Aydinan gapu iti panangilastog da iti armado a pwersa (show of force) kas selebrasyon kano ti bogus a Cordillera Day.

13	Naangay ti Cordillera Day nga inisponsoran ti CPA (Cordillera Peoples Alliance). Nasurok 4,000 umili iti nadumaduma a paset ti Kordilyera, Pilipinas, ken lubong ti nakirambak.
14	Inkari dagiti umili a papanawen dagiti sumagmamano a traydor a kailian da a nangirehistro iti saan da a daga para iti minas ken nakipirma iti tulagan kadagiti imperyalista a korporasyon.
15	Nagpangta dagiti umili nga agbarikada kontra iti Bakun dam
16	Agtultuloy ti laban ti umili kontra iti San Roque dam.
17	Kagiddan ti dadduma pay a lugar iti intero a pagilian, naiwayat ti nadumaduma nga aksyon protesta laban iti VFA a mangilukat iti Pilipinas iti libre ken nawaya a panagserrek ken pannakibiang ti militar ti US.
18	Impablaak ti sektor ti simbaan (Northern Luzon Social Action Commission) ti panagsupyat da kadagiti mamagperdi a proyekto ti guberno a dam ken minas ken iti manangidadanes a linteg kas ti Mining Act.
19	Nagprotesta ti 182 pamilya gapu iti plano ti Philex Mines a papanawen isuda, ken kontra iti patakaran ti Philex nga iparit ti panaglako iti uneg ti Philex, ken saan a palubusan ti ubbing nga agiskwela no saan nga annak ti empleyado ti kumpanya.
20	Nagpetisyon ti nasurok 1,800 mangngalap ken nagpiket ken rali ti 250 kadakuada tapno mawaswas ti manangidadanes a linteg nga R.A. 8550 (Local Fisheries Code) ken paikkaten dagiti CFV (commercial fishing vessel) bapor a pangkalap dagiti lokal ken ganggannaet a kapitalista.
21	Inambus ti NPA dagiti pwersa ti 3rd SF Battalion ti Philippine Army. Natay ti lima ken nasugatan ti tallo a kabusor.
22	Naangay ti internasyunal a kumperensya dagiti nainsigudan nga umili para iti bukod a pananggeddeng. Dagiti delegado ket naggapu iti walo a pagilian. Ti Cordillera ket imbagi ti CPA.
23	Kinamat ti umili ti tallo a geologist a tauhan ti imperyalista a minas (dua a taga-Canada ken maysa a Pilipino) nga agal-ala ti sampol ti bato kas paset ti panagsurbey da. Kinumpiska da ti kamera ken pinatakyas da dagiti geologist.
24	Agtultuloy ti laban dagiti nakurapay a mannalon kontra kadagiti managgundaway a patakaran ti Abra River Irrigators Association kas iti di-nainkalinteg a bayad iti irigasyon, multa, kapy.

ti kangrunaan nga ipasango da iti NPA, simmublat ti AFP ngem sumuporta latta ti PNP. Kagiddan daytoy, pinapigsa da manen ti CAFGU kas katulong ti AFP a panglaban kadatayo.

Dagiti CAFGU ket us-usaren ti AFP nga agtiktik. Maikuykuyog da kadagiti panagpatrol ken operasyon militar. Aganup da ti NPA. Piliten da ti umili a tumipon iti AFP. Dagiti saan a tumipon ket ibaga da a komunista. Maikkan da ti sustento, uniporme, panagsanay. Maipauneg da iti superbisyon dagiti *cadreman* wenno regular a pwera ti AFP.

Iti napalpalabas a tawen agingga idi 1998, kinissayan ti kabusor ti bilang dagiti CAFGU. Ngem itatta, agrekrekrut da manen kadagiti CAFGU aglalo iti luglugar a pakaitakderan dagiti kontra-umili a proyekto kas ti minas, dam, kdp. Maus-usar da kas gwardya dagiti kumpanya ti minas, pangburak iti nabukel nga urnos ken panagkaykaysa ti umili a lumablaba, ken pangburak ti panagtittinnulong ti umili ken NPA laban iti panaggundaway ken panagdadanes ti rehimen.

Gunggundawayan ti rehimen ti kinakurapay ti umili babaen ti panangiyawis iti sweldo no sumrek da a CAFGU. Ti aktwal a maaw-awat da ket basbassit ngem iti maireport wenno mairekord. Nakabasbassit la ngaruden ti maited, kupitan pay ida ti amo da. Nupay kasta, an-anusan dagiti CAFGU daytoy gapu iti kinakurapay.

Kadawyan a nalaka a marekrut dagiti kriminal, sipsip, sadut, mammartek, mamaggulo, ken awanan prinsipyo. Kayat dagitoy ti tumipon ta kayat da ti makaiggem ti paltog.

Adda met dagiti CAFGU a saan a kas kadagitoy. Mapilpilitan da laeng gapu ta kasapulan da la unay ti kwarta. Wenno tapno saan da a masuspetsa a sumupsuporta iti NPA.

Kadagiti nag-CAFGU, adda dagiti napeklan nga addaan utang a biag ken lumablaba kadatayo. Ngem kaaduan ket saan a lumaban no di ket tumultulong iti rebolusyonaryo a tignayan.

Iti kastoy a kasasaad, dua a wagas ti

panangsango tayo kadagiti CAFGU. Kadagiti napeklan a kontra-umili ken kontra-rebolusyon, ibutaktak, labanan ken biraen tayo. Kadagiti saan a napeklan, awisen tayo ida nga umikkat, ken iti maksimum, bumaliktad, agipasa iti impormasyon maipanggep kadagiti kabusor, mangitaray iti armas, agsabotahe kadagiti kabusor ken tumipon iti NPA. Dagitoy nga addang ket nakapauneg iti panggep tayo a mawaswas ti intero nga organisasyon dagiti CAFGU.

Saan a limed iti kabusor a naregget tayo nga awisen wenno nyutralisaen dagiti CAFGU. Isu nga ipamuspasan da a paglalabanan dagiti umili. Panggep da a lappedan ken buraken ti panagkaykaysa ti umili. Isungsungsong ti AFP dagiti CAFGU kadagiti bisyo ken dadduma pay a dakes nga aramid. Dagiti CAFGU ti kadawyan a paggapapuan ti riribuk kadagiti komunidad. Isu a kasapulan nga awisen ti umili dagiti CAFGU tapno umikkat.

Warrantless Arrest

Idi Pebrero 1998, ipilpilit ni PNP Director Panfilo Lacson a maipalubos ti *warrantless arrest* wenno panagaresto kadagiti umili uray awan ti pammalubos ti korte. Konkondenaren ti naruary nga umili daytoy a singasing. Ipampambar ti rehimen nga Estrada ti nasaknap a krimen ken korapsyon tapno mapalusot daytoy.

Imbangan ni Estrada ti Anti Organized Crime Task Force (AOCTF), a mangpampek kano kadagiti kriminal a sindikato. Lablabsingen ti AOCTF dagiti burgis a proseso ti panagkaso

ken panagukom. Impwesto na ditoy ni Lacson ken dadduma pay a tauhan nga addaan atiddog a rekord iti korapsyon ken panagabus. Sigurado nga usaren ni Estrada daytoy kontra iti rebolusyonaryo a tignayan.

Idi 1990s, nagkuyog dagiti tauhan ti US Drug Enforcement Agency ken ti AFP a nagoperasyon ditoy Kordilyera. Ti pambar da ket ti panagbirok ken panangdadael iti plantasyon ti marijuana. Ti kinapudno na, daytoy ket direkta a pannakibiang ti imperyalista nga US kadagiti kampanya laban iti rebolusyonaryo a pwersa.

Nakaad-adu ti pasista a patakaran nga ipatpatungpal ti rehimen nga Estrada. Adu pay dagiti kayat na nga inayon a patakaran.

Rumbeng nga agalerto ti umili kadagitoy a mapaspasamak. Rumbeng a supyaten tayo ti anya man a panggep ti rehimen a lipiten ken labsingen dagiti kalintegan tayo. Isabat tayo ti agbegbeggang a pungtot ken dangadang. ★

DANGADANG

Ti *Dangadang* ket rebolusyonaryo a dyaryo tayo a rummuar kada tallo a bulan iti tarabay ti *Partido Komunista ti Pilipinas* (PKP). Dawaten mi nga ipatulod yo dagiti damdamag, komentaryo, kanta, iskit, daniw, drowing, kdpay a kayat yo a maipablaak. Kasta met a silulukat kami kadagiti dillaw, obserbasyon, ken singasing yo maipanggep kadagiti naisurat ditoy *Dangadang*.

Pagtitinnulongan tayo a padur-asen ti rebolusyonaryo a dyaryo tayo.

Ti dua a piso a presyo ti *Dangadang* ket bassit a boluntaryo a donasyon tapno masuportaran ti agtultuloy a panagruar ti dyaryo tayo.

Aldaw Kordilyera ti CPA Naimballigian a Naangay

Mainit, Bontoc - Nasurok 4,000 nga umili ti nagrampak iti Cordillera Day ditoy idi Abril 24 manipud iti nadumaduma a lugar ti Kordilyera, Pilipinas, ken sabali a pagilian. Ti nagisponsor iti selebrasyon ket ti Cordillera Peoples Alliance (CPA) ken ti Mainit Ob-obfu Organization.

Ti tema ti maika-14 tawen a selebrasyon ti Cordillera Day ket *"Trupir ti kalintegan ti umili babaen ti aggigiddan ken natured a dangadang! Supyaten ti panangagaw ti reaksyunaryo nga estado, lokal ken ganggannaet a kapitalista iti daga tayo!"*

Nagsasabat idia dagiti kameng ken alyado ti CPA, dagiti umili manipud iti nadumaduma a paset ti Cordillera ken dagiti sumupsuporta iti dangadang ti umili ti Kordilyera a naggapu iti dadduma pay a paset ti pagilian ken iti abrod.

Nakita ti nairut a panagkaykaysa,

nangiladawan ti kapanunotan, kapadasan, ken tarigagay dagiti organisasyon, pwersa, ken umili.

Amin a delegado ket limmaok kadagiti *workshops* kasilpo dagiti napateg ken nabara nga isyu ti umili ti Kordilyera. Babaen iti *workshop*, naadal dagiti nadumaduma a langa ken problema nga ipaay ti panagserrek ti imperyalista a globalisasyon iti Kordilyera kas kadagiti:

- nawaya a panagserrek dagiti ganggannaet a kumpanya tapno gundawayan ken agawen ti kinabaknang iti rehiyon;
- dagiti linteg ken patakaran ti reaksyunaryo a gubyrno a mangligalisa ti panangagaw dagiti imperyalista ken dadduma pay nga agturturay a dasig iti nagtaudan a daga dagiti nailian a minorya kas ti 1995

regget ken urnos dagiti nagatendar. Adu dagiti nabagas ken naganas a pangkultura a pabuya kas iti kanta, sala, daniw, drama, skit, kdpay a

Mining Act, NIPAS ken IPRA;

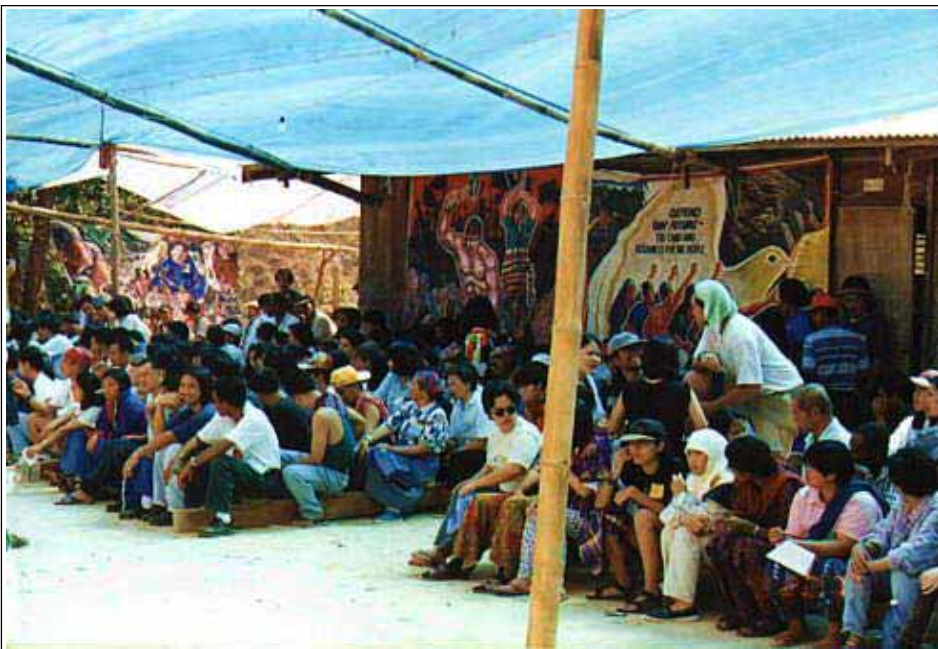
- dagiti problema nga ipaay ti megaturismo ken eko-turismo;
- dagiti dakes nga epekto ti napardas a panagsaknap ti mala-pyudal a panaggundaway iti aw-away ti Kordilyera kas iti pannakadadael dagiti nasayaat a paset ti nainsigudan nga urnos ti umili;
- ti pannakausar dagiti institusyon ti estado kas ti militar ken iskwelaan tapno idadanes, allilawen ken buraken ti urnos dagiti umili.

"Kasapulan a salakniban tayo ti ili a naggapuan tayo. No mailako wenno maburak ti ili, awanen ti pangkabiagan tayo, awanan ti pagawidan dagiti annak ken appo tayo," kinuna ti maysa a mannakem iti ili.

Natungtong met ti agdama a kasasaad iti pagilian no sadino a kumarkaro ti krisis iti ekonomya ken pulitika. Naibutaktak ti kinaulbod ti rehimen nga US-Estrada iti islogan na nga "Erap para kadagiti marigrigat".

Kuna ti maysa a delegado, *"Napaneknekan manen a ti pudno a mangidadanes kadagiti umili ket ti imperyalismo, dagiti dadakkel a mananggundaway a dasig, ken ti reaksyunaryo nga estado. Agtultuloy a kumarkaro ti krisis iti pagilian a mangiduron iti umili nga agtignay ken sumilpo iti armado a dangadang."*

Nabigbig ken naitandudo dagiti banwar a nangibuwis iti biag da iti dangadang. *"Ti ehemplo dagiti banwar ket awan patingga a mangpatibker ken mangted pigsa iti kapanunotan ken rebolusyonaryo a pangngeddeng tayo,"* innayon ti maysa a delegado. *"Ti biag ken pannakatay da ket karit kadatayo a singiren ti estado kadagiti utang na a dara ken biag, karit kadatayo nga ituloy ti nainkalintegan a dangadang para iti daga, hustisya ken wayawayay!"* ★

Cordillera Day Ti CPLA-CBAD, Sinupyat Ti Umili

Parehas a nabuyok ti dua a paksyon ti CPLA-CBAD iti amin a sulì ti Cordillera. Napanekekan manen daytoy iti selebrasyon da ti Cordillera Day.

Pinadas ti paksyon ni Conrado "Illad" Balweg nga awisen dagiti umili iti mismo nga ili na a Bangilo, Malibcong, Abra tapno idia y a maangay ti selebrasyon. Ngem ti insungbat ti umili ket sabali ti kayat da nga atendaran - ti selebrasyon idia y Mainit nga isponsoran ti Cordillera Peoples Alliance (CPA). Di da kayat ti selebrasyon ti CPLA-CBAD gapu ta nabayagen a nabisto da dagiti dakes a panggep ken interes ti CPLA-CBAD.

Idi Enero 24, 1999, napan da Marcelina Bahatan (asawa ni Fernando Bahatan ti CBAD) ken Agustin Bagayao (CBAD-Abra). Dagitoy ti imbaon ni Illad a mangkumbinsir kadagiti umili tapno pagungaren ti natay nga organisasyon da a MABAGU (Mabaca-Banao-Gubang) Bodong Federation babaen ti eleksyon.

Namnamaen ni Illad ken dagiti kabunggoy na nga usaren ti MABAGU tapno pagkwartaan, pangidalanan kadagiti kontra-NPA ken pabor iti minas a propaganda da, ken tapno adda mailastog da a nabatbati a suporta ti umili kadakuada. Daytoy met laeng ti namnamaen da a mangisponsor iti selebrasyon ti *Cordillera "National" Day* da (ipilpilit ngamin ni Illad inggana itatta a nasyon kano ti Cordillera isu nga awagan na a "*national*").

Ngem saan pay laeng a nagrugi ti miting ket kinuwestiyonaran dagiti nagatendar ti ipappapirma da Marcelina nga *attendance sheet*. "*Ay, saan kami nga agpirma dita ta amangan no usaren yo manen a pangala iti pondo!*" kuna dagiti lallakay. Ngamin, iti kada aktibidad a maangay ti CPLA-CBAD kasilpo iti *bodong*¹ kas ti *galigad*² ken *inum di bodong*,³ adda ti maala da nga agarup P100,000 manipud

iti gubyrno.

Saanan a natuloy ti eleksyon gapu ta manmano ti nagatendar. Idi Marso, pinadas da nga usaren ti naka-iskedyul a bodong-galigad iti baet ti tribu a Mabaca idia y Mataragan, Abra, ken tribu a Baren idia y Catablangan, Apayao kas rangtay para iti selebrasyon da ti *Cordillera "National" Day*. Gundawayan da koma ti panaguummong ti adu a tattao ditoy tapno pagbalinen da a selebrasyon ti *Cordillera "National" Day*. Namin-adu a pinadas ti CPLA-CBAD nga agayab ti miting ngem awan latta ti napan. Maysa a pangaw-awis da ket umay kano ni Erap wenno ni Gloria Macapagal, ken sigurado ti dua a senador isu nga isagana kano dagiti resolusyon para iti proyekto. Awan ti namati.

Pinadas da Illad a kumbinsiren ti umili ti Tubo nga isponsoran ti *Cordillera "National" Day* da, ngem saan met laeng nga immannugot ti umili. Napilitan ti CPLA-CBAD a napan idia y Bucloc, Abra. Kininum da ti mayor ken naawis a maangay ti selebrasyon idia y. Impablaak da payen iti dyaryo ti imbitasyon ken umay kano ni Senador Blas Ople. Ngem iti maudi ket imparit ti karibal ni Illad a ni Mailed Molina, ex-mayor ti Bucloc. Palpak manen ti plano ken napabainan ti paksyon da Illad. Pinadas da manen ti Daguioman, ngem napaay da latta.

Ti nagpaayan na, naipullasit ti selebrasyon da Illad idia y Sabnangan, Luba, Abra. Manmano ti tao a nagatendar ken apagbiit laeng ti awanan-pateg a

selebrasyon da. Imbes a dua nga aldaw kas implano da, nagbalin a dua nga oras laeng. Numanpay kasta, nalpas manen a nakaala da Illad ti nasurok P100,000.

Kas selebrasyon met ti Cordillera Day da, ti CPLA paksyon da Molina-Aydinan (supsuporta ti AFP NOLCOM ken Sergio Kawi ti CRA) ket nagmobilisa ti 500 armado a pwersa (naglalaok a CPLA-CAFGU-

¹ Bodong (wenno *peace pact*) - daytoy ket tulagan iti kapya iti baet ti dua a tribu tapno bigbigen ken respetuen ti agsumbangir ti kalintegan da iti biag, dayaw, ken sanikua. Kada tribu ket addaan ti *peace pact holder* a mangibagi iti kada tribu ken mangisigurado ti pannakaipatungpal ti tulagan.

² Galigad - pannakaipasa ti agakem kas *peace pact holder* iti sabali a tao; kadawyan a maangay no matay ti sigud a *peace pact holder*.

³ Inum di bodong (*bodong renewal*) - "panangpapudot" iti bodong tapno mapabaro ti tulagan ken mapairut ti panagkaykaysa ti agsumbangir a tribu; kadawyan a maangay no nabayag a saan a nagsabsabat ti dua a tribu.

CIPKU-Cordillera Indigenous Peace Keeping Unit) a nagmartsa idia y syudad ti Baguio. Adu nga umili ti Baguio ken intero a Koldilyera ti nakaunget iti panangilastog da Molina ti armas da. Kinondena ti umili ti CPLA-CBAD ken ti inaramid da a parada. Gapu ditoy, ken iti tumukno dia y langit a kinalastog da Molina kas ti panangsurat na iti mayor ti Baguio, nakaunget daytoy ken iti intero a konseho ket naideklara ni Molina a maysa a "*persona non grata*" saan a makaay-ayo nga tao iti siyudad ti Baguio.

Makita ditoy ti kinabuyok dagitoy a dua a paksyon. Saanan a maanusan ti umili ti kinabangsit da. Dagiti sumagmamano a mabaybayadan a pasurot da laengen ti mamati iti ibagbaga da. ★

Ambus Ti NPA, 1 natay

Maysa a tinyente ti AFP ti natay ken dua a soldado da ti nasugatan iti ambus nga insayangkat dagiti NPA idi agsapa ti Abril 25, 1999 idia Gawaan, Balbalan, Kalinga. Ti natay ket ni Lt. Julius Pacis ti 48th IB Philippine Army a nangidaulo iti maysa nga operasyon.

Sakbay ti ambus, nirekisa dagitoy a tropa ti 48th IB ti maysa a kalapaw ti masa idia Gawaan. Inwara da dagiti pagay idia agamang. Nagtakaw da ti dua a manok, maysa a salop a bagas, maysa a metro a ramit ti karpintero, sabon a paglaba ken pagdigos, ken natnateng.

Iti benneg ti NPA, 15 laeng a bala ti nausar tapno maipatungpal ti balligi a taktikal nga opensiba. Awan ti nasugatan wenno natay kadagiti kakadwa.

Iti malem, tallo met a bomba ti intinnag ti dua nga MG520 helikopter bayat a nagpaltupaltog daytoy iti lugar ti

naglabanan. Idi rabii ti Abril 25, tallo a daras a nagpaputok da ti mortar iti nadumaduma a disso ti Gawaan. Idi Abril 26, nagitinnag da manen ti bomba.

Idi Mayo 3, simmublat met ti 60 soldados ti 21st IB. Idi Mayo 5, simrek da iti bakir. Nakaengkentro da ti NPA idi Mayo 7 ti agsapa. Awan ti nadangran iti agsumbangir ngem ulbod nga impadamag dagiti pasista a tropa ti AFP nga adda kano ti maysa a Garand rifle a naala da ken adda ti nasugatan ken natay nga NPA.

Nagtultuloy ti operasyon ti militar inggana Mayo 10. Dua nga MG520 helikopter ti nangitinnag ti bomba ken nagpaltupaltog. Idi malem daytoy nga aldaw, nanayunan pay ti tropa da ti 80 katao.

Idi met laeng Mayo 10, pilit nga inkuyog dagiti tropa ti AFP inggana Alingag ti maysa a babae nga ex-NPA ken ti dua nga annak na nga agnanaed idia sityo Ubel, Gawaan.

Napinget a nagprotesta ti umili gapu kadagiti operasyon, panagbombompa, panagtatakaw, ken dadduma pay nga abuso ti AFP. ★

... Ken Lima Pay

Lima ti natay ken tallo ti nasugatan a tropa ti 3rd Special Forces Battalion ti Philippine Army iti ambus nga insayangkat ti NPA idia Mainit, Bontoc, Mountain Province idi Hunyo 12.

Agpatpatrol ti maysa a koy ti kabusor nga idadaulan da Lt. Rolando Nato ken Lt. Patrick de Villa idi naambus da.

Dagiti nasugatan ket da Corporal Jonathan Lulita, Rodolfo Baldiviso, ken Rudy Cadiente.

Daytoy ti impakaammo ni Ka Sudkaki, mangibagi iti Leonardo Pacci Command ti NPA Mountain Province. ★

Surbeyor ti Minas, Pinatakyas ti Umili

Tallo a surbeyor ti minas ti pinatakyas ken kinamat dagiti umili ti Malicong, Bontoc, Mountain Province idi Hunyo 5. Dagiti surbeyor ket dua a taga-Canada ken maysa a Pilipino.

Ti dua a ganggannaet ket da Brian Lueck ken John Levings. Ti Pilipino ket ni Froilan Damasco a presidente ti dua a kumpanya ti minas - *Mainit Resources International, Inc.* ken *Sakaang Mining Ventures, Inc.* Dagitoy a kumpanya ket addaan aplikasyon para iti panagminas iti nalawa a paset ti Bontoc.

Nabaknang ti Maligcong iti balitok ngem iparit ti umili ti panagminas idia tapno saan a madadael dagiti talon ken nagtaudan da nga ili. Batay iti istoria dagiti umili, nakita da nga agtangtang-ed dagiti surbeyor kalpasan a nagala da ti sampol ti bato. ★

Epidemya ti Kolera idia Poswoy, Kalinga, Ginundawayan ti Philippine Army

Simmaknap ti epidemya ti kolera idia Poswoy, Kalinga idi Enero ita a tawen. Agkurkurang unay ti agas isu a nagpatignay ti kakadwa kadagiti masa tapno ipakaammo ti pasamak iti *Department of Health* (DOH) iti probinsya.

Nagsaruno a simmangpet ti dua a grupo dagiti doktor ken nars manipud iti DOH ti probinsya idi laeng Pebrero 17 ken 26 ngem kurang met ti awit da nga agas isu a dagus da met la a nagawid.

Gapu ditoy dagiti NPA ti direkta a timmulong iti panagagas iti masa. Insuro da dagiti wagas tapno malappedan ti panagakar ti sakit.

Saan a timmulong dagiti yunit ti 45th,

48th ken ti 21st IB-PA a nakadeploy iti Poswoy, Ab-abaan, Ballayangon ken Buaya a kabangibang a baryo.

Adda tallo nga NPA a naakaran ti kolera ken nagkampo laeng tapno agpaimbag. Idi Pebrero 21, ala-una iti malem kinubkob ti maysa a koy ti kabusor ti nagkampuan dagiti kakadwa nga agpaimbag. Kalpasan ti nasurok dua nga oras a putukan ket nakalasat met laeng dagiti kakadwa. Ngem innala dagiti kabusor dagiti alikamen ti NPA ken pinuoran da ti kampo.

Naimbagen dagiti kakadwa a naakaran ti kolera. Nagsardeng metten ti epidemya ngem adda innem a masa a natay. ★

30 Tawen ti NPA Naselebraran

Nalimed a nagsasabat dagiti masa ken kameng ti CPP-NPA iti nadumaduma a lugar iti pagilian idi Marso 29. Ti panggep da: rambakan ti maika-30 anibersaryo ti NPA. Kada sona a gerilya ket nangisagana ti programa ti selebrasyon: mensahe, kanta, daniw, pabuya, ken dadduma pay a presentasyon.

Iti maysa a sona iti Amianan-Laud a Luzon, ti selebrasyon ket nagbalin a gundaway tapno mapairut ti silpo ti masa ken ti Hukbo da, ken mapauneg ti kaammuan ken panagkikinnaawatan. Nagbinningay ti kaammuan dagiti kadre ti CPP-NPA, lider masa iti lokalidad, ken aktibista manipud syudad.

Iti panagsao dagiti kadre ti CPP-NPA, naisalaysay ti pakasaritaan ti NPA manipud tiempo a naibangon idi 1969, tiempo ti kamali ken dis-oryentasyon idi 1980s, ken agdama a tiempo ti panangilinteg kadagiti kamali. Nakita nga agsubsubli ti dati a pigsa ti NPA ken regta ti rebolusyonaryo a tignayan masa ken armado a dangadang iti aw-away. Dagitoy ket balligi a bunga ti panangiwayat ti Maikadua a Naindaklan a Tignayan ti Panagilinteg, panangingato ti kalidad dagiti kadre ken pwersa ti NPA, ken irut ti panangidaulo ditoy ti Partido Komunista ti Pilipinas.

Nakita met nga adda pay dagiti nabatbati nga epekto ti naglabas a kamkamali kas ti panagduadua ti dadduma a masa iti rebolusyonaryo a tignayan. Adu ti nairuar a nauuneg ken napapateg a saludsod, natatadem ken prangka nga obserbasyon ken nasayaat ken praktikal a singasing dagiti lokal nga aktibista ken

masa. Isu nga adu ken nauneg met ti palawag dagiti kadre ken kameng ti CPP-NPA.

Maysa kadagiti saludsod ket no kasano a sanguen ken itrato dagiti repormista a proyekto nga iserserrek wenno iyaw-awis dagiti GO-NGO (kas ti CECAP) a mabalin a pagalaan kadagiti benepisyo bayat nga agtultuloy a supyaten ti ekonomismo, repormismo ken ti kontra-rebolusyonaryo a pulitika a linaon dagiti nasao nga GO-NGO. Maysa pay a saludsod ket no kasano a pagtitinnulungan ti rebolusyonaryo nga organisasyon ken ti masa ti panangaywan ken panagsuporta iti pamilya dagiti kameng ti NPA. Saludsod met ti maysa a kabataan no anya dagiti minimum a kwalipikasyon ti sumampa iti NPA ken anya dagiti kasapulan a panagsagana.

Naragsakan dagiti agsalsaludsod ken ti dadduma pay a dimmar-ay iti selebrasyon gapu iti naan-anay a pannakasungbat dagiti saludsod da.

Naibasa dagiti nagan dagiti martir ti rebolusyonaryo a dangadang, ti naggapuan da nga ili ken tawen ti pannakatay da. Naikeddeng ti maysa minuto a kinaulimek para iti pananglagip kadagiti nangibuwis iti biag da a nagserserbi iti umili ken rebolusyon.

Gistay awan sardeng ti napigsa a tudo iti agmalem ken agpatnag a selebrasyon. Ngem uray pay bumayakabak ti tudo ken nalamiis ti panawen, saan a nasebseban ti bara ken regta ti amin. Nagbalin a nakapitpitak ti paraangan a pagsalsalaan ken pagpabpabuya. Dimmanon payen iti bannawag ti baro nga aldaw, nagtultuloy latta ti kanta, daniw, nainsigudan nga ayug kas ti *ullalim*, *uggayam*, *ading*, ken *palliw*, nainsigudan a sala kas ti *patpong*, *tadek*, *takik*, ken *tayoh*.

Kas iti rebolusyon, ti tudo, lammin, puyat, pitak ken dadduma pay ket saan a makalapped iti gagar ti umili ken soldados da nga NPA nga agrambak. Ti rebolusyon ket napnuan ti ragsak ken adal.★

Iwayat ti Gubat a Rebolusyonaryo, Saan a Tribal War!

Ti danum, kas ti daga ket biag. Daytoy ti nagrugian ti riri iti baet ti tribu a Fidelisan iti Sagada ken tribu a Dallic iti Bontoc iti probinsya ti Mountain Province idi tengnga ti 1997. Bimtak manen daytoy idi Mayo 6, 1999 idi napatay ni Pio Banganan, taga-Dallican. Nasurok 600 babbai ken ubbing ti Dallican ket dagus a nagbakwit iti asideg a baragay Guinaang.

Sinugsugan met ti militar ken reaksyunaryo a gubyrno ti Mt. Province dagiti atrasado nga elemento ken upisyales ti barangay kadagiti dua a tribu. Ninayunan ti militar ti pwersa da iti beddeng ti Dallic ken Fidelisan. Imbes a tumulong, idurduron da ti panagbettak ti tribal war.

Ngem bimmallaet dagiti NPA iti lugar. Babaen ti tulong ti Leonardo Paksi Command (LPC), impalawag dagiti NPA no kasano a resolbaen ti kontradiksyon iti dua a tribu. Kuna dagiti kakadwa iti LPC: *"Ti kalaban ti tribu a Dallic ken Fidelisan, dagiti amin a tribu ti Kordilyera, ken dagiti narnuay nga umili ti Pilipinas ket dagiti imperyalista, dadakkel a kumprador-burgesya, appo't daga, ken ti agdama a bulok a gubyrno. Saan a rumbeng nga agbibinnusor dagiti umili."*

Kadagiti masmiting iti baryo, naadal nga agpada a magunggundawayan ken maidaddadanes dagiti umili iti dua a tribu. Isu a dagiti kontradiksyon ken riri iti baet dagiti umili ken iti baet dagiti tribu ket saan koma nga agbalin nga antagonistiko. No kas pangarigan agbalin nga antagonistiko, saan koma agtalinaed a kasta. Rumbeng a marisut dagitoy iti dinaranggas a wagas. Ti ranggas ket rumbeng nga iturong laeng iti kabusor a dasig.

Inlawlawag ti LPC-NPA, *"Ti armas ket saan tayo nga iturong iti kadasig tayo a marigrigat, no di ket iti kabusor a dasig. Ta no saan ket datayo met laeng ti mapukawan, saan laeng iti danum no di ket daga, biag, ken kinabaknang nga agawen dagiti agturturay a dasig."*

"Imbes nga aglalaban, rumbeng a padur-asen ti nair-irut a panagsisinninged ken ingato daytoy iti tukad ti rebolusyonaryo a panagkaykaysa, panagdidinnayaw kas umili nga addaan agpapada a kalintegan. Babaen laeng ditoy a tumaud ti pigsa, mapadur-as ti kabiagan ken dadduma pay a pagimbagan a panggimong, pangkultura ken pampulitika dagiti umili. Nakabatay daytoy iti

nakapaunegan da a kasasaad nga umili a marigrigat a gunggundawayan ken idaddadanes ti gubyrno, militar ken ti pagserserbian dagitoy nga agturturay a dasig", nayon a palawag ti LPC-NPA.

Para iti naun-uneg a diskusyon iti tribal war iti baet ti Fidelisan ken Dallic, kitaen ti espesyal nga isyu ti Dangadang-Abril 1999.

Saan pay a narisut ti TW. Ti tribu a Dallic ket nangipaw-it ti warang iti tribu ti Fidelisan idi Marso 25, 1999. Ti warang a simbolo ti sispayr ket saan pay nga inawat ti Fidelisan, ngem impalubos na laeng a maibati daytoy iti ruangan ti tribu; senyal daytoy a silulukat ti Fidelisan iti panagkakapya iti sumaruno a panawen. ★

Oposisyon iti San Roque Dam, Agtultuloy

Agtultuloy ti laban ti umili ti Dalupirip iti *San Roque Multi-Purpose Dam Project* (SRMDP), bayat a maipatpatungpal ti konstruksyon ti dam. Nakagun-oden ti umili ti adu a suporta agingga iti tukad internasyunal. Addan 77 organisasyon ken 500 indibidwal manipud iti nadumaduma a paset ti lubong a nagpirma iti petisyon laban iti SRMDP. Kabilang kadagiti mangkwestwestyon iti SRMDP ket ti 12 a myembro ti *Diet* (wenno Konggreso) ti Japan.

Idi Marso, dagiti met Board Members ti Benguet ket nagaramid ti resolusyon kontra iti dam. Ngem sinupyat daytoy ni Governor Raul Molintas gapu ta kayat na a maituloy ti proyekto. Nupay kasta,

tinakderan latta dagiti Board Members ti resolusyon da kontra iti dam iti miting da idi Mayo 19. Iti daytoy a miting, nagatendar ti nasurok 20 umili a delegasyon manipud iti Dalupirip.

Idiay Japan, nabaelan ti oposisyon ti umili nga itantan ti panangipatulod ti pondo para iti konstruksyon ti dam. Isu nga iti \$302 milyon koma nga ut-utangen ti National Power Corporation (NPC) manipud iti Japan Export-Import Bank (JEXIM), \$63.3 milyon pay laeng ti naited.

Inkari ti JEXIM a saan da pay nga ited ti balanse a \$238.7 milyon gapu ta saan a naipatungpal ti NPC ti dadduma pay a rekisitos para ditoy. Ngem itay laeng nabiiit ket nagpablaak ti JEXIM a mangipatulod da latta ti pondo, kontra iti kari da. ★

Dagiti P.O.W. Winayawayaan Ti NPA

"Kakadwa, patibkeren yo ti nakem yo ken ituloy yo ti laban," daytoy ti mensahe ni Chief Inspector Roberto Bernal, maysa nga opisyal ti PNP kadagiti NPA a nangbalud ken nangwayawaya kenkuana.

Inaresto ti NPA-Sorsogon ni Bernal idi Pebrero 21 idia Bacon, Sorsogon bayat a bukuklen na dagiti grupo ti impormer idia rehiyon ti Bicol. Nawayawayaan isuna idi Abril 9 idia Sorsogon.

Bayat a nakabalud ni Bernal, makatao ti panangtrato ti kakadwa nga NPA kenkuada. Naikkan isuna kadagiti rebolusyonaryo nga innadal. Nakita ken napadasan na ti kolektibo a biag ti NPA. Namulat isuna kadagiti gapu ken batayan ti rebolusyon. Isu nga idi mawayawayaan

*Nabara a sinabat da
Archbishop Capalla ti
nawayawayaan a POW
Gen. Obillo bayat a
siraragsak met a
nakaimatang da Atty.
Capulong ken Atty. Dureza.*

ni Bernal, awan ti dakes a sao na kadagiti kakadwa.

Idi Abril 11, nawayawayaan met ni Sgt. Alipio Lozada idia Lianga, Surigao del Sur. Kinuna ti Pulang Diwata Command, ti yunit ti NPA a nangtiliw, nasapsapa koma ti

panangwayawaya kenni Lozada no dagus nga immatras dagiti pwersa ti aso-aso ken pasista a militar manipud Surigao del Sur. Ni Lozada ket natiliw iti reyd nga insayangkat ti NPA iti *detachment* ti CAFGU idia Lianga idi Marso 5. Isuna ti CO ti *detachment*.

Idi Abril 16, nawayawayaan met da Brig. Gen. Victor Obillo ken Capt. Eduardo Montealto idia Davao City. Nabalud da ti dua a bulan manipud Pebrero 17 idi naaresto da idia Brgy. Carmen, Davao City. Nakumpiska ti dua a kalibre .45 a pistol da. Uppat da nga inaresto ti Merardo Arce Kumand ti NPA, ngem dagus a napalubusan ti dua—da Cpl. Lipaolipao, ken ti drayber a ni Rogelio Mendoza, tapno dagitoy ti mangidanon iti AFP ti padamag ti NPA a natiliw ti dua nga opisyal.

Ni Obillo ket kumander ti *55th Engineering and Construction Brigade* ti Philippine Army a nakabase idia Davao City. Isuna ti kangatuan nga opisyal ti AFP a nagbalin a POW ti NPA. Ni Montealto ket opisyal iti lohista ti brigada. Agipatpatungpal da kadagiti kontra-rebolusyonaryo nga aktibidad iti uneg ti teritoryo ti NDFP idi naaresto da.

3,000 Mangmangged iti San Roque Dam, Mariribukan

Mangrugugi ti riribuk iti intar dagiti 3,000 mangmangged nga agtrabtrabaho iti konstruksyon ti SRMDP. Dagiti mangmangged ket inempleyo ti sub-kontraktor nga Asia Construct Employment Agency (ACEA). Ti kangrunaan a kontraktor ditoy ket ti Raytheon-Ebasco Overseas Ltd., maysa a kumpanya nga Amerikano.

Ti maysa a nalatak nga isyu dagiti mangmangged ket ti saan nga umanay a sweldo kadakuada. Kaguddua laeng iti rumbeng koma nga awaten da ti it-ited ti ACEA. Kas pagarigan, ti maysa nga *electrician* ket rumbeng koma nga agsweldo

ti nasurok P1000 kada aldaw, ngem agsusweldo laeng ti P500. Iti bangir ti nangato a kasanayan dagiti mangmangged, ti maysa a karpintero ket agaw-awat laeng ti P180 kada aldaw. Malaksid ditoy, maitantantan pay ti panagsweldo da. Saan met a maited ti kontribusyon da iti *Social Security System* (SSS) a maikiskissay iti sweldo da ken awan sabali a benepisyo no di ti libre a pagnaedan.

Agrugugi metten ti prostitusyon ditoy nga aw-awagan da nga "15-30". Ti kaipapanan na, mabayadan laeng dagiti babbai kada agsweldo dagiti mangmangged iti kinsenas ken agtapos ti bulan. ★

U.S. OUT! .U.S OUT! **Visiting Forces Not Allowed !**

Winayawayaan met ti NPA ni Sgt. Wivino Demol idi Abril 25 idiaay Kalayaan, Laguna. Ni Demol a pwera ti 16th IBPA ket inaresto ti yunit ti NPA idi Pebrero 9, 1998 iti uneg ti teritoryo ti NDFP idiaay Rodriguez, Rizal.

Iti pablaak dagiti POW, inamin da a makatao ken nasayaat ti panagrato ti NPA kadakuada, ken nasurot dagiti bukod a patakaran ti NPA ken rebolusyonaryo a tignayan iti panangrespeto kadagiti kalintegan ti tao (*human rights*) ken Internasyunal a Integ ti Gubat (*International Humanitarian Laws*), kasta met ti CARHRIHL a tulagan iti baet ti GRP ken NDFP.

Kas kenni Bernal, dagiti dadduma a POW ket naaddaan ti gundaway a maawatan da dagiti batayan ti maiwaywayat nga armado a rebolusyon para iti pudno a wayawaya ken demokrasya. Kinuna mismo ni Gen. Obillo, ita ket maawatanan a dakkal a bilang ti umili a Pilipino ket agrigrigat isu a kasapulan ti panangbalbaliw iti gimong. Inamin ken nagbabawi ni Sarhento Demol gapu kadagiti nagbasbasulan na iti rebolusyonaryo a tignayan ken dagiti masa, dimmawat ti pammakawan, ken nagkari nga agbalbaliw.

Gapu ditoy, pinagduaduaan dagiti opisiales ti gubyrno ken militar no mapagtalkan da pay ngata dagitoy dati a balud ti NPA. Saan da nga insigida a naisubli iti trabaho da gapu iti suspetsa a bimmangir iti NPA ti panunot ken rikna da.

Kabayatan na, kiniddaw ti CPP-NPA ti pannakawayawaya ni Jelyn Dayong, maysa a kadwa manipud iti tribu a Mamanwa, Surigao. Ngem saan nga inkaskaso ti rehimen nga Estrada daytoy a kiddaw. Kasta met a saan pay a nawayawayaan dagiti 50 a pulitikal a *detaine*nga ibagbaga ni Estrada a mawayawayaan koma idi. ★

Mayo 27, 1999. Nasaksian ti umili ti panangtraydor ti 18 senador iti pagilian babaen ti panangapruha iti *Visiting Forces Agreement* (VFA).

Kontra iti ibagbaga ti reaksyunaryo nga estado a ti VFA ket pagsayaatan ken mangted ti seguridad iti Pilipinas, ti agpayso ket lallalo ketdi nga agpeggad tayo. Mairaman ken maipasubo ti pagilian tayo kadagiti gubat nga iwaywayat ti imperyalista nga US iti nadumaduma a paset ti lubong. Kumaro ti direkta a pannakibiang ti imperyalista nga Amerikano iti aktibidades a kontra-umili ken kontra-rebolusyon. Segun pay iti VFA, saan a makasuan wenno madusa dagiti soldados ti US a makaaramid ti krimen ditoy Pilipinas.

Gapu kadagitoy a linaon ti VFA, adu a protesta iti nadumaduma a lugar ditoy pagilian ti naisayangkat manipud idi napalabas a tawen iti panangidaulo ti alyansa a *JUNK VFA Movement* (Tignayan tapno Maibasura ti VFA). Iti aldaw ti pannakaapruha ti VFA, maysa a karaban iti agarup 12,000 umili manipud kadagiti probinsya ti Luzon ti nagsasabat idiaay sango ti Senado. Impakita da ti napigsa nga oposisyon da iti VFA. Nupay kaaduan a

Pilipino ket kontra iti VFA, pinirmaan latta ti rehimen nga Estrada daytoy.

Kas protesta, insardeng ti NDFP ti tungtongan iti kapya iti baet ti NDFP ken ti gubyrno.

Dagiti 18 senador a nagbotos pabor iti VFA ket da Tessie Aquino-Oreta, Robert Barbers, Rodolfo Biazon, Renato Cayetano, Nikki Coseteng, Franklin Drilon, Juan Ponce Enrile, Marcelo Fernan, Juan Flavier, Gregorio Honasan, Robert Jaworski, Ramon Magsaysay, Blas Ople, John Osmeña, Ramon Revilla, Miriam Defensor Santiago, Tito Sotto III, ken Francisco Tatad. Dagiti lima a senador a nagbotos kontra iti VFA ket da Senador Teofisto Guingona, Loren Legarda, Sergio Osmena, Aquilino Pimentel, ken Raul Roco.

Kas subalit ti US iti kinaaso-aso ti gubyrno ni Estrada, nagkari ti US a mangited ti tulong militar kas ti bapor, eroplano, jet, helikopter, ken dadduma pay a ramit militar para iti AFP.

Ti gubat ti umili a Pilipino laban iti imperyalista ket agpursigi iti sango ti tunggal barko, eroplano, ken soldado nga Amerikano a manglabsing iti wayawaya ken demokrasya tayo. ★

Yugoslavia, Binomba Dagiti Imperyalista; Sadinno Ngata ti Isaruno da?

ITI PAGILIAN A YUGOSLAVIA agsasaruno a bomba ti pinabettak dagiti pwersa ti North Atlantic Treaty Organization (NATO), nga idadauluan ti terorista nga US. Nangrugi ti panagbomba da idi Marso 24, 1999. Kayat ti US nga ipakita ti kinapigsa na kas maton a pulis iti lubong.

Iti dua a bulan a panagbomba \$6 bilyon ti binusbos ti US. Agarup 160,000 a soldados ti impatulod ti NATO iti kabangibang a pagilian ti Yugoslavia. Ti 90,000 ditoy ket naggapu iti US ken agarup 70,000 met ti naggapu iti France ken United Kingdom.

Dagiti bomba nga intinnag ti NATO ket saan laeng a nakatarget kadagiti makinarya ken istruktura militar idia Yugoslavia no di ket pati dagiti ospital, rangtay, *airport*, balbalay, kdpay. Adun ti natay gapu iti panagbomba ken bisin. Di mabilangen dagiti nasugatan.

Ti panangkontrol iti Yugoslavia ken dagiti kabangibang na a pagilian ket estrahiko unay kadagiti imperyalista. Daytoy laeng ti kaasitgan a dalan agturong iti nabaknang ti langis a Middle East. Importante unay daytoy a lugar iti US para kadagiti interes na iti dati a Soviet Union ken iti intero a Europe, iti Asia ken iti Africa. Ngem dagitoy a pagilian a pakairamanan ti Yugoslavia ket saan nga basta-basta agpaadipen. Addaan dagitoy ti nabaknang a pakasaritaan ti rebolusyunaryo a dangadang para iti waya-way.

Ti Yugoslavia ken ti Kosovo

Ti Yugoslavia ket dati a bukuklen ti innem a republika. Iti sugsgog ti US ken Germany, kimmaro dagiti kontradiksyon iti nagbabaetan ti innem a republika. Dagitoy a kontradiksyon ket nagresulta iti

nadara nga etniko a gubat. Pinagbalin daytoy ti U.S. a rason tapno sumrek dagiti tropa ti NATO. Daytoy ket taktika a panangguddua-tapno-iturayan (*divide-and-rule*). Itatta, ti Yugoslavia ket bukuklen laengen ti dua a republika- ti Serbia ken Montenegro. Ti agdama a presidente ket ni Slobodan Milosevic ti agdama a presidente

Ti Kosovo ket maysa a probinsya ti Serbia. Ti 90% iti populasyon daytoy ket Kosovar Albanian grupo ti nailian a minoritya. Addaan da iti maysa a tukad ti awtonomiya idi panawen ti sigud a Yugoslavia. Ngem inikkat ni Milosevic ti awtonomiya ti Kosovo idi 1989. Daytoy ti nangsindi iti riri. Nangibangon dagiti Kosovar Albanian ti Kosovo Liberation

Army (KLA) tapno ilaban ti awtonomiya da ken labanan ti panagraut ti diktador a Milosevic. Daytoy a tignayan ti sinugsugan ken inarmasan ti US ken ti NATO.

Idi napan a tawen, ni Pres. Milosevic ket nangiwayat ti opensiba kontra kadagiti Kosovar Albanian. Rinaut dagiti soldados a Serb ni Milosevic dagiti sibilyan nga Albanian. Adu ti naperdi a komunidad ken napatalaw ti rinibribu a Kosovar Albanian manipud kadagiti pagnanaedan da.

Pannakibiang ti US ken NATO

Ti NATO ket organisasyon a pangmilitar ti 18 a kapitalista a pagilian. Daytoy ket pangdepensa iti interes dagiti kapitalista nangnangruna ti imperyalista nga U.S. ken Europe.

Maysa nga agprotprotesta iti panagbomba ti NATO iti Yugoslavia. Nakaiggem iti litrato ni U.S. Presidente Clinton a naretoke a karuprupa ni Hitler, maysa a pasista a diktador idi panawen ti Maikadua a Gubat ti Lubong.

PANGGUBAT A RAMIT KEN PWERSA TI NATO a nausar kontra iti Yugoslavia

24 nga US Apache helikopter (kontra-tangke)

70 milimetro a raket

30 milimetro a kanyon

1,000 panggubat nga eroplano

Barko a panggubat ti US

US Bradley a panggubat a luglugan

3,300 soldados ti US

8,000 soldados ti Allied Command Europe

Kagiddan ti didigra ti panagbomba ti NATO iti Serbia, ni Milosevic ket mangrangrangas met kadagiti umili ti Kosovo. Adun ti natay kabilang dagiti ubbing. Adun a babbai ti rinames dagiti soldados ni Milosevic. Nasurok 800,000 nga umili iti Kosovo ti napatalaw kadagiti pagpanaan da.

Protesta laban iti Panagbomba ti NATO

Iti nadumaduma a pagilian, kas ti Italy, Russia, Germany, Austria, Norway, Romania, Cyprus, Czech Republic, China, kdpay, rinibu ti nangisayangkat ti aksyon protesta. Nangisayangkat met ti aksyon protesta dagiti 84 a *journalist* idia Bangkok, Thailand. Konkondenaren da ti panangtarget ti NATO kadagiti *journalist*. Kinuna da a ti panagbomba ti NATO kadagiti *journalist* ket pananglabsing iti Internasyunal a Linteg ti Gubat.

Idi Mayo 10, indeklara ni Milosevic nga iyatras nan ti dadduma a pwersa na manipud iti Kosovo ken in-inut a kissayan

na ti pwersa na sadiay no la ket di adda tulagan iti kapya nga idauluan ti United Nations. Ngem saan nga ikaskaso ti NATO daytoy. Intuloy da latta ti panagbomba da agginga nga immannugot ni Milosevic iti amin a kondisyon da.

No malagip tayo, adun a pagilian ti binomba ti US kas ti Iraq, Sudan,

Afghanistan, ken dadduma pay. Amin a panagbomba ket nangpapatay ti adu a tao, nangdadael ti adu a sanikua, ken nangdidigra ti intero a sangkataohan a balikad iti ipampamarangna a para iti kalintegang dagiti tao ti araramiden na. Kalpasan ti panagbomba na iti Yugoslavia, sadinno manen ngata ti isaruno na?★

“No ipapilit dagiti bungoy ti monopolyo kapitalista ti United States nga itultuloy ti patakaran da a mangraut ken manggubat, sigurado a dumteng ti aldaw nga isuda ket bitayen ti umili ti intero a lubong.”

Mao Zedong, Setyembre 8, 1958

DIARRHEA

Kasilpo ti kumarkaro a krisis ti mala-kolonyal ken mala-pyudal a sistema ti gimong a Pilipino ket ti agtultuloy a panagatake dagiti sakit iti umili. Iti panawen ti panagtutudo, kadawyan nga umadu ti agburis wenno agsuyot ken makarikna ti dadduma pay a sakit iti sistema ti bagi a mangrunaw iti makan (*digestive system*). Nakarkaro pay, adda matay gapu ditoy.

Daytoy a kasasaad ket bunga ti miserable a sitwasyon ti kaaduan nga umili a saan man laeng nga agsagrap ti panggimong

Sintomas	Dagiti Posible a Gapu
Bigla, nabannayad a panagburis, awan ti gurigor	<ul style="list-style-type: none"> sobra a kaan saan a natunaw ti kinnan <i>gastritis</i> (panagsakit ti tiyan)
Bigla, nabannayad a panagburis, adda gurigor	<ul style="list-style-type: none"> virus
Panagburis ken panagsarwa, agsakit ti tiyan, agkakapsut	<ul style="list-style-type: none"> gastroenteritis pannakasabidong
Buris a nalaukan ti dara ken kasla buteg	<ul style="list-style-type: none"> tipus no agsakit ti ulo ken nangato ti gurigor
agburis ken mapasarunuan ti panagtabbel wenno rikna a makataktakki ngem awan wenno bassit ti rummuar, dumanon iti 5-10 aldaw	<ul style="list-style-type: none"> amebiasis no tuloy-tuloy ti panagburis ken awan gurigor
grabe a panagburis, bigla, kasla danum ti rummuar (panagsuyot)	<ul style="list-style-type: none"> kolera

a serbisyo ti estado, saan man laeng a masakniban ti batayan a kalintegan da iti nalinis ken natalged a taraon ken inumen.

Gapu ta awan wenno kurang ti umdas ken nalinis a sistema ti pangalaan ti danum para iti umili, tinawen a mapadasan tayo ti epidemya dagiti sakit nga addaan sintomas a panagburis.

Sintomas ti Panagburis

Makuna nga agburis ti maysa a tao no mamitlo a tumakki wenno nasursurok pay iti uneg ti maysa nga aldaw. Daytoy ket maysa a sintomas nga adda problema iti panagrunaw ti kinnan ti maysa a tao. Mapasamak daytoy no sobra ti kaan wenno adda nakan nga addaan ti mikrobyo (kas iti baktirya ken virus) wenno kemikal (kas ti sabidong) a kumontra iti bagi ken maka-irita iti tiyan ken bituka.

Agresulta dagitoy iti panagburis gapu ta padpadasen ti bagi a paruaren ti mikrobyo wenno kemikal. Kadawyan a maiyakar dagitoy babaen ti danum, kutsara, tinidor, ngilaw, ken dadduma pay.

Mabalin met a ti panagburis ket maysa laeng a sintoma kagiddan ti dadduma pay depende iti sakit. No aggiddan ti panagburis ken panagsarwa, daytoy ket maawagan a *gastroenteritis*. Kayat na a saoen, adda limteg a paset ti tiyan wenno bagis ti pasyente.

Anyaman ti makagapu, ti kadawyan a kumplikasyon ti sakit ket ti napardas a pannakapukaw ti danum iti bagi gapu iti panagburis, panagling-et, panagsarwa, ken panagurigor. Delikado daytoy aglalo kadagiti ubbing gapu ta no maibus ti danum iti bagi (*dehydration*), matay ti pasyente. Daytoy ti gapu nga adu ti matmatay iti panagburis.

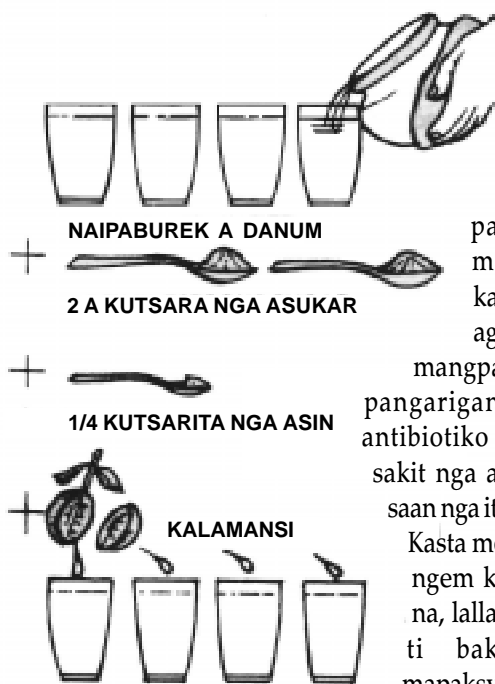
Makita iti tsart ti nadumaduma a klase ti panagburis ken ti posible a gapu na.

Ti naan-anay a pannakasolbar ti pulitikal ken sosyo-ekonomiko a ramut dagiti sakit ket nakabatay iti rebolusyonaryo a panangbaliw iti gimong. Bayat nga agtaltalinaed ti bulok a sistema ti gubyrno ken turay, adda dagiti addang a mabalin nga aramiden tapno maliklikan ti sakit ken patay gapu iti panagburis.

Dagiti wagas ti panagannad

Dagiti virus, toxin, ken baktirya a makagapu iti buris ken dadduma pay a sakit ket mapaksyat, malappedan, wenno maliklikan babaen ti sumaganad:

- Mentinaren ti kinadalus ti aglawlaw.
- Ugasan ti ima sakbay nga agluto ken mangan, ken kalpasan a tumakki.
- Lutuen a nalaing dagiti makan.
- Saan a kanen ti nabangles wenno narugit.
- Nalinis a danum ti inumen. Pabureken ti danum nga inumen iti 30 minutos no saan a sigurado iti kinalinis daytoy.
- Saan a tumakki iti asideg ti balay wenno iti pagdigusan, lallalo iti pagsakduan ti danum. Nasaysayaat ti agkali ti kasilyas. Siguraduen a ti pagal-alan ti danum ket saan a maalisan ti rugit manipud iti kasilyas. No saan pay a nakaaramid ti kasilyas, balkuten ken ikali ti takki.
- Kaluban dagiti makan ken mainum tapno saan a ngilawen wenno pagkarayaman ti ipes ken dadduma pay a peste.
- Suruten ti husto a wagas ti panagibelleng ti basura.
- Pesusuen dagiti maladaga iti nanang da tapno makaala ti resistansya laban iti sakit.

Kabuklan a Wagas ti Panangagas

Iti adu a kaso ti panagburis, saan a masapul ti agas. Ti kamali a panagusar ti agas ket kadawyan a mangpakaro iti sakit. Kas pangarigan, ti agas nga antibiotiko ket para laeng iti sakit nga agtaud iti baktirya, saan nga iti virus wenno toxin.

Kasta met a no husto ti agas ngem kamali met ti doses na, lallalo laeng a pumigsa ti baktirya imbes a mapaksyat. Isu a sakbay nga agusar ti agas, aglalo ti

antibiotiko, siguraduen no anya ti kagagapu ti sakit, no anya ti kabatog na nga agas, ken no anya ti husto a doses. (Kitaen ti *Dangadang* Hulyo-Setyembre 1998 nga isyu maipanggep iti umno a panagusar ti agas).

Dagiti makunkuna nga agas ti panagburis (*Diatabs, Lomotil, Polymagma, Imodium*) ket saan a pudno a makaagas, kabaliktad ti ibagbaga dagiti patalastas da. Pasardengen na laeng ti panagburis ngem agtalinaed ti mikrobyo iti uneg ti tiyan imbes a mairuar. Nasaysayaat a saan a tumaren dagitoy, aglalo dagiti ubbing.

Iti panagtaming ken panangagas iti agburis, ti kaimportantean nga aramiden ket lappedan a maatianan ti danum iti bagi ti pasyente tapno saan a matay. Rumbeng a masukatan ti napukaw a danum babaen kadagiti sumaganad nga addang:

1. Painumen ti pasyente ti oresol (*oral rehydration solution* wenno ORS). Adda magatang nga oresol ngem nangina. Nalaka laeng nga aramiden daytoy: Pormula ti ORS: Iti uppat a baso wenno maysa a litro ti nalinis a danum, laukan ti 2 kutsara nga asukar ken 1/4 kutsarita nga asin. Mabalin a laukan ti kalamansi tapno sumayaat ti raman na.
2. In-inot a painumen ti pasyente tapno saan a mabigla ket agsarwa. Kumbinsiren ken anusan a painumen ti pasyente, uray no awan ganas na wenno madi nga uminum.
3. Mabalin met ti mangipainum ti tubbog ti niog. Kasayaatan no 7-9 bulan ti katangkeng na gapu ta daytoy ti kasla *dextrose* ti sustansya na.

4. Dagiti nakaro nga agburis ken napardas a maaw-awanan ti danum iti bagi da ket masapul a maikkan ti swero (*dextrose*) tapno saan a matay.

Malaksid kadagitoy nga addang, ited ti sustansya a kasapulan ti pasyente. Importante a makapangan da, aglalo dagiti ubbing. Kadagiti agsussuso pay laeng nga ubbing, ituloy ti panagpasuso kadakuada. Ikkan ti sabali pay a mainum, kas ti tsa ken digo wenno sabaw. In-inot met nga ikkan kadagiti makan a nasustansya ken makatulong iti panagsardeng iti panagburis kas ti saba, bayabas, kaimito, lumboy, lugaw, biskwit, lames wenno iklog. Saan a pakanen ti pasyente ti naata a prutas, papaya, arak, naiprito, namantika wenno nagasang a makan.

Rumbeng nga annadan ti panagpatomar ti agas iti ubbing. Nalaklaka da a maibusan ti likido ken adu nga antibiotiko ti saan a rekomendado iti ubbing. Malaksid ditoy, maibasbasar iti timbang da ti doses dagiti agas. Isu a nasaysayaat a kumunsulta iti yunit medikal ti NPA.

No pinadas ti amin a kabaelan ngem agtultuloy latta ti panagburis (dumanon iti nasurok maysa aldaw no ubing, ken nasurok uppat nga aldaw no nataengan), wenno agkombulsyon ti pasyente, kasapulanen ti tulong ti doktor. ★

Sakit	Agas
Gastroenteritis	<ul style="list-style-type: none"> • Ampicillin 500 mg, mamin-uppat kada aldaw iti uneg ti 7 aldaw; wenno • Cotrimoxazole forte, mamindua kada aldaw (kada 12 oras) iti uneg ti 7 aldaw
Dysentery	<ul style="list-style-type: none"> • Ampicillin 500 mg (para iti nataengan); mamin-uppat kada aldaw iti uneg ti 7 aldaw; wenno • Tetracycline 500 mg (para iti nataengan), mamin-uppat kada aldaw; ituloy nga inumen ti agas iti maysa wenno dua nga aldaw kalpasan a maawan ti sintomas ti sakit.
Kolera	<ul style="list-style-type: none"> • Painumen ti masakit ti tubbog ti niog. No awan daytoy painumen ti 4 baso a danum a nalaukan ti 2 kutsara nga asukar ken kagudua kutsarita nga asin. • Ikkan ti swero (<i>dextrose</i>).
Amebiasis	Metronidazole 500 mg, mamitlo wenno mamin-uppat kada aldaw iti uneg ti 7 aldaw. Kalpasan na, agtomar ti Diloxanide 500 mg, mamitlo kada aldaw iti 10 aldaw tapno sigurado a matay ti iklog ti ameba a makagapu ti panagsubli wenno panagkaro ti sakit
Tipus	Kitaen ti <i>Dangadang</i> Enero-Marso 1999

ISARDENG TI TRIBAL WAR

1. Un-una na a tiempo
Panawen komunalismo
Nabukel dagiti tribu
Teritoryo naipwesto.

2. Napasamak ti tribal war
No adda ti sumaklaw
Ti bangir ket agdepena
Biag, dayaw, ken sanikua.

3. Adu't matay, madangranan
Inosente mairaman
Produksyon maapektaran
Ti kapyang ket maawan.

4. Babaen iti bodong
Binnusor maisardeng
Ti pagta ket matungtong
Marisut kontradiskyon.

5. Itatta a paniempo
Sinakayan ti guberno
Bodbodong dagiti tribu
Pinagbalin da a negosyo.

6. K.B.C. ken C.P.L.A.
CBAd ken C.C.A.G.G.
Instrumento ti agar-ari
Manggulo iti umili.

7. Reaksyunaryo nga estado
Sugsugan da't gubat ti tribu
Tapno maipastreng da
Proyekto imperyalista.

8. Ti IRA, CALC ken CADC
Mangpataud ti riri
Iti baet dagiti ili
Maipanggep ti boundary.

9. Isardeng gubat ti tribu
Panangsugsog ti guberno
Kontradiskyon ti tattao
Risuten a demokratiko.

10. Umili agkaykaysa
Palawaen panagbuya
Interes ti kabuklan
Isu ti ipangruna.

11. Gubat a rebolusyonaryo
Saan a gubat iti tribu
Paltog ket intay iturong
Dasig a mangirurumen.

(Ka Malu ken Ka Ayson, Mayo 23, 1999)

Manuel

IDIAY BANGILO, MALIBCONG, PAD-PADASAEN TI CPLA-CBAD NI CONRADO BALWEG NGA AWISEN TI UMILI

SAAN A MABALIN!

SAAN NGA INTERES TI UMILI TI ITANTANDUDO YO!

PUMANAW KAYO DITOI! ADDA SABALI A PAPANAN MI NO CORDI DAY!

USAREN DA LAENG TI CORDI DAY TAPNO MAKALA TI PONDO.

IDIAY TUBO...

SAAN A MABALIN NGA AG-CORDI DAY KAYO DITOI!

IDIAY BUCLOC...

MABALIN MET (*HIK*) NGEM...

HOY AMBO! NAGPUSKOL RUPAM DITOI PAY LUGAR KO? LAYAS

IDIAY DAGUIOMAN...

URAY DITOI! MADI MI!

APAY A NAKIBODONG NI CONRADO KENNI CORY? ADDA AYA TRIBAL WAR TI BANGILO KEN TARLAC?

IDIAY BAGUIO, AGAW-AWIS MET TI PAKSYON NI MAILED MOLINA...

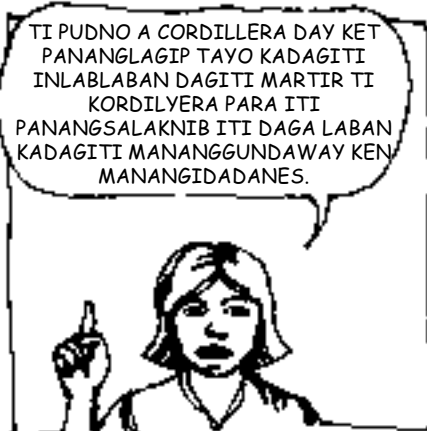

DITOI KAYO A MAKISELEBRAR TI CORDI DAY. KITAEN YO ADU TI ARMAS MI

NAGMARTSA DA...

HOY! NAGLASTOG KAYON NGA AGIPARPARADA TI ARMAS DITOI BAGUIO! PUMANAW! KAYO DITOI!

TI PUDNO A CORDILLERA DAY KET PANANGLAGIP TAYO KADAGITI INLABLAN DAGITI MARTIR TI KORDILYERA PARA ITI PANANGSALAKNIB ITI DAGA LABAN KADAGITI MANANGGUNDAWAY KEN MANANGIDADANES.

AWANAN BAIN KEN AWAN KALINTEGAN TI ANYAMAN A PAKSYON TI CPLA NGA AGSELEBRAR TI CORDILLERA DAY TA ISUDA TI NANGPATAY KENNI AMA NGAYAAN, ROMY GARDIO, KEN DADDUMA PAY NGA UMILI A LUMABLAN.

AWAN KALINTEGAN TI GUBVERNO NGA AGSELEBRAR TI CORDILLERA DAY TA SOLDADOS TI GUBVERNO TI NANGPATAY KENNI MACLING DULAG A MARTIR KEN BANWAR TI KORDILYERA.